

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Programul nostru național.

VI.*)

Punctul 5 al programului nostru național cuprinde următoarele:

Dobândirea și susținerea autonomiei (neatârănarea) bisericilor și școlilor naționale, ca ale unor țări curate de naționalitate. Provederea din vistieria statului a școlilor române și a altor institute (așezăminte) de cultură națională (românească) potrivit cu jertfele de sânge și avere, pe care le aduce naționalitatea română pentru patrie, având a se înlătura legile și ordinațiunile, cari sunt protivnice dezvoltării naționale.

Legea și limba, iată cele două comori, din cari mai ales a izvorit firea noastră națională, care ne deosebește de toate celelalte popoare. Legea noastră românească ne-au dat tăria să biruim toate încercările de veacuri ale străinilor, cari au venit peste noi cu gândul de-a ne șterge de pe fața pământului românesc ca popor deosebit și de-a ne contopi în neamul lor urgisit. Legea noastră românească, din care au izvorit cele mai multe din obiceiurile noastre naționale, este aceea, care încă a făcut din noi un popor deosebit, cu dorință și voință deosebită pentru a ne arăta ca Români. Legea noastră românească, care ne-a învățat să credem în biruința dreptății prin luptă, să nădăjduim în ajutorul Celui Atotputernic în lupta pentru dreptatea națională și să ne iubim neamul cu legea și limba lui mai presus de toate.

Strămoșii noștri, pricepând, că biserica e cetatea cea tare, în care s'a adăpostit sufletul nostru românesc, s'au îngrijit încă din timpurile cele mai vechi, ca biserica, aceasta întovărășire mare și sfântă a credincioșilor de aceeași credință, să-și aibă libertatea ei, pentruca să poată lucra la fericirea vremelnică și cea de după moarte a membrilor ei. Libertatea aceasta, autonomia, a fost totdeauna amenințată de domnitorii și nemeșii străini de neam și de lege.

Încă din veacul al 13-lea, când și o parte dintre Maghiari mai erau de religia orientală, s'a pornit goana pentru a face din Români romano-catolici, pentru a-i putea desnaționaliza mai ușor. N'au isbutit însă. Singurul rezultat câștigat atunci pare a fi fost emigrarea unei părți din populațiunea românească a Țării Oltului sub conducerea lui Radu-Negru în România. Dar cei rămași încă și-au păstrat și pe mai departe cu sfințenie legea străbună.

Și mai mari au fost prigonirile în ve-

cul al 14-lea, mai ales pe timpul lui Ludovic, numit cel mare. Urmarea a fost și de astădată o emigrare de Români mai ales din Maramurăș, sub conducerea lui Bogdan, în Moldova.*) Tot în timpul acesta s'au retras o mulțime de cneji și nobili români în țările vecine, iar unii dintre cei rămași, mai slabi de fire, și-au lăpădat legea și cu ea împreună și limba și obiceiurile naționale, cum au fost familiile Kemény, Teleki, Bethlen, Naláczy, Kendy, Kendefy, Nopcea, Kenderes ș. a., de-atunci și de mai târziu.

Cele mai îngrozitoare prigoniri le-a suferit însă autonomia bisericii noastre pe timpul, când Transilvania era stăpănită de principii calvini. Aceștia, îndemnați mai ales de nemeșii maghiari și cei renegați, cari se făcuseră mai toți calvini din romano-catolici, cum erau mai înainte, au mers cu încercările lor de-a ne sparge biserica națională până acolo, încât au silit ținuturi românești întregi să treacă la calvinism și cu toate că poporul nu primea legea aceasta, pe care o socotea păgânească, totuși i-a pus sub stăpânirea și administrarea unor episcopi și protopopi calvini. Iar în legile, pe cari le aducea dieta țării, biserica noastră era batjocorită cu vorbele cele mai urâte. Colecțiile (adunările) de legi numite *Compile* și *Aprobate* vor rămânea de veci o pată rușinoasă pe ceice au condus țara noastră.

Și cu toate acestea biserica noastră trăiește și va trăi în vecii vecilor, căci nu e lucru de mâni omenești, ci dela Dumnezeu.

Îndatăce am început să răsuflesc încâtva, arhierii celor două biserici s'au îngrijit ca să asigure și autonomia (neatârănarea) bisericească, nemuritorul Șaguna prin Statutul Organic, iar arhierii uniți prin alte legiuiri. Munca era acum cu atât mai mare, că pe lângă biserica propriu zisă națiunea română și-a mai creat un așezământ cultural, școala, care la adăpostul bisericii încă e chemată să lucreze pentru cultura noastră religioasă și națională.

Se'nțelege, că dușmanii noștri de veacuri n'au durmit și nu dorm nici acum. Pentru ei biserica și școala noastră națională este un spin în ochi, căci îi împedecă de-a ne ține și pe mai departe în întunecul neștiinței, cu ajutorul căreia vor să ne înmoaie sufletele, ca să ne poată maghiariza. Cu toatăcă legile fundamentale (cele de temelie) ale patriei noastre poruncesc respectarea bisericii și a școlii naționale a fiecărui popor din Ungaria, de când cu dualismul nenorocit, mai ales din anii 1870 încoace, mereu a fabricat dieta din Budapesta legi, cari să spargă autonomia no-

stră bisericească și școlară. N'au isbutit însă până acum, cu toate că autonomia a primit multe răni grele, după cum am arătat în mai multe rânduri.

Ca să fim însă siguri, că nu vor isbuti nici pe viitor și că loviturile, ce vor să dea autonomiei noastre bisericești și școlare, se vor întoarce tot în capul dușmanului, va trebui ca fiecare Român să-și pună tot sufletul întru apărarea ei. Vom aduce toate jertfele de lipsă, pentruca biserica și școala noastră să fie asigurată în existența ei. Ne vom feri ca de foc, să ne adresăm străinului în orice afacere bisericească sau școlară de-ale noastre. Cu deosebită tărie vom respinge orice încercare de amestec al străinului — fie ministru, fie inspector școlar, fie funcționar dela comitat — în afacerile noastre școlare bisericești. Noi avem autoritățile noastre școlare și bisericești, numai acestea au să hotărască. Îndeosebi nu vom lăsa nici o iotă din dreptul limbii noastre românești în biserică și în școală, mai ales și când e vorba de scrisori.

În punctul acesta mai e vorba de ajutorul, ce-l datorează statul bisericilor și școlilor noastre naționale. Despre aceasta am mai vorbit în deosebite rânduri. Aici mai accentuăm încodată asupra împrejurării, că ajutorul acesta îl *prelindem* dela stat nu ca o milă, ci ca un drept al nostru pentru jertfele, ce le aducem pentru acest stat. Prin urmare ajutorul trebuie să ni se dea fără nici o condițiune. Primindu-l pe lângă condițiuni umiltoare sau cu mulțumiri umiltoare, am dovedi, că nici acum nu suntem conștii de drepturile noastre.

Jubileul Mitropolitului Bucovinei.

Frații noștri din Bucovina au serbat când cu praznicul Nașterii Domnului și jubileul Înalt Prea Sfinției Sale, mitropolitului *Dr. Vlad. de Repta*, care a ajuns vârsta de 70 de ani. Român curat prin obârșia, cultura și munca sa, Înalt Prea Sfinția Sa a știut să împlinească așteptările celor păstoriți, cari i-au dat totdeauna sprijinul lor când a fost vorba de înaintarea culturii noastre religioase și naționale românești.

La bucuria fraților ne unim și noi din tot sufletul, dorind Înaltului Păstor încă ani mulți pentru binele și fericirea neamului nostru.

Imnul nostru batjocorit. Societatea jidano-maghiară teatrală din Sătmar a dat o reprezentație, în care unul dintre comediantii — nu li se poate zice artiști! — a cântat o poezie, în care, schimonosind vorbele din *Deșteaptă-te Române*, își bătea joc de Români. Patru tineri români au

*) Vezi numerele 46, 47, 48, 49 și 51 din „Foaia Poporului”, anul 1911.

*) Vezi romanul nostru „Cu Paloșul”

protestat cu tărie contra acestei obrăznicii. Un gazetar, Dénes a publicat în gazeta „Szamos“ de-acolo un articol plin de injurături la adresa Românilor. Dl. Dr. Ilie Barbu și un inginer român l-a provocat la duel (bătăie în săbii). Dénes a declarat, că el n'a vrut să-i înjure pe Români. Bravii noștri domni nu s'au mulțumit cu declarația aceasta, așa că Dénes a trebuit să se bată. Se'ncepuse duelul, dl. Dr. Mihail Pop fusese rănit la piept și tocmai se pregătea să dea o lovitură românească, când poliția, înștiințată, sparse ușa localului, unde era duelul, și împedecă pe Români să pedepsească pe celce ne-a batjocorit neamul.

Credem, că lucrul nu e isprăvit încă. Iar pe vitejii noștri tineri îi felicităm pentru hotărârea bărbătească de-a nu mai suferi fără a pedepsi pe ceice cutează să batjocorească sfântul nostru imn național pe pământul nostru românesc.

Mereu li se dă preste nas, dar ei se fac a nu înțelege. Gazeta din Viena *Fremdenblatt*, care e în legătură cu ministrul de externe din Viena, scrie un articol, în care le dă preste nas celor câteva zeci de mii de nemeși trântori, cari domnesc în Ungaria cu ajutorul Jidanilor. Le spune verde, oă *lupta în contra reformelor militare însemnează întârzierea reformei electorale în Ungaria*. Apoi zice, că Ungaria trebuie să se descurce din greutățile, cari de zecă ani împedecă dezvoltarea ei.

Cea mai însemnată gazetă croață, *Agramer Tageblatt*, scrie următoarele:

Nici odată nu va fi cu puțință o împăcare între Croația și Ungaria. Legea despre legătura dintre Croația și Ungaria e o închipuire numai, căci nu se găsește nici un Croat, care să fie mulțumit de convenția încheiată cu Ungaria. Vrenea stăpânirii maghiare s'a dus!...

Cei din Budapesta fac încă pe surdul. Dar în curând vor sârși cu amar roadele politicii lor asupritoare față de noi Români și celelalte națiuni nemaghiare. Atunci însă va fi prea târziu.

Bancă creștină (catolică) în Budapesta. S'au spărit și o parte dintre Maghiarii catolici (cei calvini nu!) de isprăvirile făcute de băncile jidovești, cari își zic „maghiare“, și mai ales de jugul, în care e vârat poporul maghiar. Ei caută să vindece, dacă mai e cu puțință, greșala cea mare făcută când s'au dat legați în mâinile Jidanilor „patrioți“ și vor înfrunța anul acesta o bancă mare catolică numită „Hungaria“, cu un capital de 25 milioane de coroane. Jumătate din capital îl vor subscrie capitaliști din Franța.

Autonomia Irlandei (țara cuprinsă de Englezi și alăturată la Anglia). După știri din isvor sigur, guvernul englez va depune în luna lui Martie pe biroul Camerei Comunelor (dietei) englezești proiectul de lege, prin care să se recunoască autonomia (neatârnuarea) Irlandei, adică Irlanda să-și aibă dieta ei proprie, cum cerem noi pentru Transilvania. Englezii venetici, încaibăriți în Irlanda, amenința cu revoluție, de se va face dreptate Irlandezilor. Dar dreptatea va birui, căci nu de geaba au luptat Irlandezii de sute de ani.

Cuvinte de Păstor.

Înalt Prea Sfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan din Sibiu a dat și cu prilejul marelui prasnice împărătesc al Nașterii Domnului un sir de învățături înălțătoare despre trebuința de-a ne lumina cu lumina națională. Ca și alte dăți, dăm și acum cu cea mai mare plăcere și cu multă recunoștință față de luminătorul neamului nostru o parte din aceste învățături.

Iată, ce zice I. P. Sf. Sa:

De câtă lipsă este lumina și cultivarea sufletului în timpul de acum, mai ales pentru noi Români, cari din vitregitatea timpurilor am rămas mai înapoia altora, mai bine veți înțelege iubitorilor, dacă vă voi mai aminti, și la această ocaziune, că în lume decurge din veci, atât între oamenii singuratici, cât și între popoare, o mare luptă de existență pentru traiul vieții, provenitoare din simțul de conservare: luptă, ce nu se poartă nici cu pușca, nici cu sabia, nici cu alte arme, ci numai cu armele luminii și ale culturii sufletului. Că prin urmare, omul ca și poporul care nu este înarmat cu armele luminii și ale învățării, devine învins și supus celui învingătoriu.

Din acestea veți înțelege, iubitorilor, că atât pentruca sufletul să poată ajuta pe om, ca sa nu devie învins în acea luptă, cât și pentruca să știe conduce pe om, numai la cele bune și folositoare, este neapărat de lipsă ca omul să-și înzestreze cât mai mult sufletul, cu armele luminii și ale învățării, căci fără de lumină și învățare, nimeni nu mai poate duce bine, în timpul de acum.

Să nu uitați însă, iubitorilor, că în lume, sunt și învățături bune, dar și rele, și că numai acea învățatură e bună, care este întemeiată pe sfânta credință în Dumnezeu; iar cea lipsită de asemenea credință este primejdioasă și păgubitoare, și pentru cece o are, și pentru cei din jurul lui.

Deci dar ce v'ași putea recomanda mai cu căldură și la această ocaziune, decât să vă siliți și voi, din toate puterile, a vă lumina tot mai mult sufletul, cu învățăturile de lipsă, întemeiate pe credința în Dumnezeu. Și amne, atât voi cei mai în vârstă, dar și mai mult tinerii voștri, cari după voia lui Dumnezeu, vor trăi și preste 50-60 și 70 de ani când alte timpuri vor fi. Timpuri cari vor cere tot mai multă lumină și învățatură, și cari vor aduce și multe și felurite ispite asupra oamenilor.

De aceea chiar și pentru a putea învinge și acele ispite, ce le-ar mai aduce viitorul, vă sfătuiesc părintește pe toți, dar mai ales pe cei mai tineri, să vă siliți tot mai mult la învățatură și la întărirea credinții în Dumnezeu, pentru a putea învinge toate ispitele.

Spre scopul acesta să vă siliți din toate puterile a susține cu ori ce jertfe școalele voastre confesionale, pentru buna creștere a tineretului vostru, întru învățăturile de lipsă, și pentru întărirea lui în sfânta noastră credință strămoșască în Dumnezeu; căci nici o jertfă nu se răsplătește atât de bine și de mult, ca și cea ce se face pentru buna creștere a fiilor voștri. Să vă siliți a cerceta, cât mai regulat, sfânta biserică, nu numai pentru a vă ruga lui Dumnezeu și pentru a vă împărtăși de darurile ei, dar și pentruca din slujbele dumnezeiești și din scrierile sfinților Evangeliști, Apostoli, Proroci și ale sfin-

ților părinți, cari se predau în dulcea noastră limbă maternă, să luați tot atâtea învățături mari, bune și folositoare.

Pe lângă acestea îngrijiți-vă, să aveți și cărți de rugăciune și de alte învățături folositoare în casele voastre, cum fac aceasta toate popoarele mai înaintate, să cetiți din acele cărți în zile de sărbători și când nu sunteți ocupați cu lucrurile voastre, iar cari din nenorocire nu ați ști ceti, cereți să vi le cetească altul din familie, care ar ști ceti, pentruca și din acelea să vă întăriți tot mai mult, în credința în Dumnezeu, și să vă deșteptați și luminați, cum să vă întocmiți mai bine lucrurile voastre, cum să vă creșteți mai bine pe fiii voștri, cum să vă feriți de rele și să faceți fapte bune, și cum să înalțați cu pași mai rezezi în viață, în cinste, în bunăstare și în bine și fericire.

Să nu uitați, că timpurile sunt grele, și că ele, din zi în zi, devin tot mai grele, și că numai luminându-vă tot mai mult veți putea suporta și învinge toate greutățile vieții, cum fac aceasta și celelalte popoare din jurul nostru.

Urmând aceste sfaturi arhieresti, bucuria cea mare, vestită de înger la nașterea Domnului, vă va însoți și pe voi, nu numai în acestea și în alte asemenea zile de sărbătoare, ci și în celelalte zile ale vieții voastre.

Dela „Asociațiune“.

Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ a trimis la toți directorii despărțămintelor „Asociațiunii“ următoarea circulară:

Domnule Director!

Importanța ce o au prelegerile populare pentru înaintarea culturală și întărirea economică a țărânimii dela sate e îndeobște cunoscută. Cu ajutorul lor putem îndeplini una dintre cele mai de căpeterie năzuințe ale noastre: răspândirea culturii la sate. Experiențele de până acum dovedesc, că poporul arată cel mai mare interes față de sfaturile și îndrumările, pe cari i le dă cărturarimea cu ocazia prelegerilor. În despărțămintele, în cari comitetele cercuale s'au îngrijit să se țină prelegeri sistematice și practice se pot constata rezultate reale îmbucurătoare. Și atunci, când țărâni se vor convinge că intelectualii se îngrijesc din toată inima de soarta lor năcăjită, când vor vedea că Comii dela orașe vin în mijlocul lor să le arete, cu vorba și cu fapta, căile și mijloacele cari le pot înlesni traiul, îi vor primi cu dragoste frățescă și se va întări și mai mult încrederea țărânimii în conducătorii săi.

Având în vedere deci importanța națională a acestor prelegeri, nădăduim că toate despărțămintele noastre își vor da silința să aranjeze în toate comunele de pe teritoriul lor asemenea prelegeri populare.

Comitetul central, în ședința sa ținută la 19 Iulie 1911, pentru a înlesni ținerea prelegerilor populare, mai ales în despărțămintele lipsite de mijloace materiale, a votat, spre acest scop, pe anul 1912 suma de 2000 coroane, care se va distribui, în părți egale, de câte 100 coroane, între 20 de despărțăminte ale „Asociațiunii“.

Pentru orientarea On. direcțiunii ale despărțămintelor, ne permitem a înșira principiile călăuzitoare, pe cari trebuie să

le aibă în vedere la aranjarea prelegerilor populare și condițiunile, ce trebuie să le îndeplinească despărțămintele pentru a putea fi împărțite de ajutorul de 100 coroane ce-l dă comitetul central:

1. Comitetele cercuale să stabilească, în cursul lunii Ianuarie 1912, lista comunelor, în cari se vor ține prelegeri populare, având mai ales în vedere acele comune, unde până acum nu s'au ținut nici prelegeri populare și nici adunări cercuale și prin urmare „Asociațiunea“ e mai puțin cunoscută. Se va mai avea în vedere situația scăpată a comunelor și neapărata trebuință de a se face ceva pentru povățuirea locuitorilor spre a-i ajuta în cele economice.

2. Comitetele cercuale vor face apel la întreaga cărturărie de pe teritoriul despărțământului să țină prelegeri și să aranjeze șezători la sate, în Dumineci și sărbători. Dacă pe teritoriul despărțământului se găsesc specialiști în ale economiei, de exemplu preoți și învățori, cari în timpul din urmă s'au calificat în pomărit, vierit, stupărit etc., precum și medici, avocați, funcționari de bancă ș. a. m. d. trebuie invitați să țină prelegeri în diferite comune, tratând subiecte din specialitatea lor.

3. E de dorit ca prelegerile populare să fie de mai înainte pregătite, dar să se țină liber — nu cetite — și cu demonstrații practice. Tot ce se poate arăta și experimenta, să se arete și să se experimenteze, așa de exemplu:

- a) La cultura pământului, să se arete diferite soiuri de mașini și unelte agricole, și unde se poate, să se pună chiar în lucrare, ca cei prezenți să se poată convinge de avantajele lor;
- b) Tot așa să se procedeze la prelegerile despre pomărit, arătând cum se face în practică sămănatul pomilor, strămutarea, altoirea și formarea coroanei lor, etc.;
- c) La cultura viei, să se arete, de exemplu, cum se face rigolarea pământului, altoirea viței, etc.;
- d) La cultura legumelor, să se arete diferite soiuri de semințe mai alese și specii din legumele cele mai frumoase și mai rentabile etc.;

e) La stupărit să se arete, de exemplu, cōșnițele sistematice, diferitele soiuri de recvizite și mașini practice, și așa să se procedeze și la alte ramuri ale agriculturii.

Despărțămintele, cari nu au pe teritoriul lor conferențieri specialiști se pot adresa comitetului central pentru a trimite pe conferențiarul agronomic să țină prelegeri, având să supoarte numai cheltuelile de drum ale conferențiarului.

Despărțămintele, cari au schiopticoane le vor întrebuița la prelegerile populare, fiindcă s'au dovedit a fi foarte potrivite pentru a deșteptă interesul țărănimii față de prelegeri. Diapozitive se pot împrumuta dela „Urania“ din Budapesta (VIII Rákoczi ut 21) și dela desp. Brașov, Brad și Hașeg cari au câteva prelegeri cu diapozitive.

Cele mai bune dintre prelegeri să se înainteze comitetului central, care le va censura prin organele sale și le va publica în revista „Transilvania“ sau în „Biblioteca populară a Asociațiunii“ ca prelegeri model. Cele mai bune patru prelegeri model din diferitele ramuri comitetul central le va premia cu câte 50 coroane.

(Va urma).

Stiri politice din străinătate

Războiul italo-turc. Știrile de pe câmpul de războiu nu aduc mai nimic nou. Câte o ciocnire neînsemnată între Italiani și Turci, pe care Italianii o bucură ca o biruință a lor, iar Turcii ca o înfrângere a Italianilor, desmințiri și dela unii și dela alții, — iată noutățile. Lumea se ocupă însă tot mai mult cu gândul păcii și asta mai ales de teama, nu cumva din războiul acesta african să se nască o încăierare generală între statele Europei. Italianii spun mereu, că Turcia e pe gata, că nu mai are bani, Arabii n'ar mai ține cu ea, așa că vrând-nevrând trebuie să facă pacea așa cum o dorește Italia. În ce privește amestecul Puterilor pentru încheierea păcii, gazetele guvernului italian declară, că nu-l primesc fără numai cu condițiunea, ca Turcia să se lapede de orice drept asupra Tripolitaniei. De altă parte ministrul de războiu al Turciei declară, că vor purta războiul încă ani de zile și Italia tot nu

va isburti să cucerească părțile dinlăuntru ale Tripolitaniei, iar rămânând numai cu malul mării, n'a câștigat nimic. Nădejdea într-o încheiere mai apropiată a păcii tot pare a fi îndreptățită, asta mai ales din cauza încercărilor mari, pe cari o așteaptă pe Turcia în Europa, unde Albanezii și Bulgarii din împărăția turcească pregătesc o revoluțiune mare pentru la primăvară.

Interesant e, ce spune o foaie italiană, „Avanti“, despre cauza acestui războiu. Ea zice, că Banca Romei (o bancă foarte mare italiană) avea moșii întinse în Tripolitanla, pe cari voia să le vândă unei societăți germane. Anglia, care urește de moarte pe Germania, ar fi cerut atunci dela guvernul italian să ocupe Tripolitanla, căci de nu o va ocupa Anglia, care nu vrea să lase odată cu capul pe Germani să pună piciorul într-o țară de lângă Marea-Mediterraneană.

Turcia. Agitatori de-ai comitetului revoluționar macedo-bulgar din Sofia cutreră Macedonia îndemnând pe Bulgari la răscoală și deprinzându-l totodată în mânuirea armelor. Toți Bulgarii sunt trecuți în liste având totodată porunca să se răscoale la cel dintâiu semn, ce-l vor primi dela comitet.

Intr'aceea bandele bulgare își continuă omorurile. Lângă Crușova (un orașel în Macedonia) o bandă de 50 de Bulgari au omorât 13 Turci, între cari și doi copii. Banda s'a îndreptat apoi înspre locuința caimacului (prim-pretorului) strigând și amenințând. Se'nțelege, că repeșindu-se aceste omoruri, Turcii încă vor începe să omoare creștini și urmarea va fi amestecul Puterilor europene. De altminteri ministrul Said-Pașa a trimis o scrisoare tuturor valiilor (gubernatorilor) din provinciile turcești poruncindu-le să grijască, ca liniștea să nu fie turburată și îndeosebi creștinii să nu fie asupriți, ci tratați la fel cu mohamedanii.

Comitetul revoluționar balcanic încă a trimis tuturor gazetelor mai mari din Constantinopol, Sofia, Belgrad și Atena o scrisoare, în care învinovățește Europa, îndeosebi pe Austro-Ungaria și Rusia, că vrea să înghită statele balcanice (Serbia, Bulgaria, Muntenegru, Turcia și Grecia), de

Cu paloșul.

3

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei
de
Radu Rosetti.

(Urmaso).

Trâmbițele neconținând a suna, îmi strânsei oamenii și prinșii și ne scoborîm spre cai pe drumul cel mai drept. Încălecarăm cu toții și împingând înaintea noastră pe Genovezi, silindu-i să grăbească pasul pe cât le era cu putință, ne îndreptarăm spre locul unde era strânsă oastea, înconjurând dealul pe care se afla via unde să petrecuse lupta. Ajungând la croitură văzurăm înaintea noastră oamenii lui Fejervary; ei nefiind ca noi împiedicați de prinși, se împreunară cu grosul oastei mult înaintea noastră.

Când ajunserăm, găsirăm pe Cajetani înconjurat de mai mulți Unguri de seamă oare, cum mă văzură, începură să strige

aruncându-mi ocări și amenințări. Nu putea să încapă îndoială că cele întâmplare între mine și Fejervary le erau cunoscute. Făcându-mă că nu aud amenințările lor, mă apropii de Cajetani și îi dau seamă de lupta ce o purtasem fără însă a vorbi despre cearta cu Fejervary.

— Fiind că Dumneata ai numărul cel mai mare de prinși, îmi zise Groful, vei mai lua pe acei ce i avem cu noi și, împreună cu cincizeci de oameni de ai căpitanului Verner, te vei duce la Măria Sa Craiul, la Aquileia, și îi vei spune de isbânda noastră. Vei mai adăoga că mergem înainte spre Capua, unde nădăjduim să intrăm pe la prânz.

Înțelegând că această însărcinare mi se dădea în scop de a mă depărta de prietenii lui Fejervary, spre a nu da loc la certe care ar fi putut să îngreueze mersul oastei, deși nu mă simțeam vinovat cu nimic și găseam că mi s'ar fi cuvenit o slujbă mai cinstită, m'am supus în tăcere. Cajetani, lăsându-mi toți prinșii cu cincizeci de lefegii nemți, apucă drumul spre Capua iar

noi pornirăm îndărăt spre Aquileia. Cam pe la jumătatea calei, mergând încet din pricina prinșilor, furăm ajunși și întrecuți de Gabor Apor și Mihai Csaki, amândoi rude de aproape cu Fejervary. Privirile pline de ură ce-mi aruncară în treacăt și graba cu care părăseau o oaste ce trebuia să între într'un oraș bogat și vestit, îmi dedeau din destul de lămurit a înțelege că se întorceau atât de grabnic numai spre a mă pârî Craiului.

Abia ajuns la Aquileia, îmi ese înainte armașul*) cel mare al Curții și, zicându-mi că are poruncă dela Măria Sa Craiul să mă puie la opreală, mă duce la închisoare unde stau trei zile sub paza cea mai aspră. Dar nu eram prea îngrijit de soarta mea căci, deși mă așteptam ca bătrânul Fejervary să întrebuițeze toată trecerea lui la Curte pentru a răzbuna mândria neamului său smerită de mine și că magnații, aproape toți rude sau prieteni cu dânsul, să i deie ajutor ca să mă piardă, totuși mă bizuiam

*) Boier mare la Curte, care îndeplinea pedepsele date de Domnitor și de statul domnesc.

aceea e de lipsă, ca ele să se alieze, iar Turcia să introducă legi drepte, pentruca să înceteze odată tâlhăriile și nerânduielile din împărăția turcească.

Intre statele balcanice cel mai neastâmpărat e Muntenegru cel mic, care mereu amenință cu război, pentruca Albanezii dela granița lui ar năvăli mereu pe teritoriu muntenegrean. Ministrul de externe al Muntenegrului a spus-o chiar în cameră, că dacă guvernul turcesc nu va face liniște la graniță, Muntenegru încă va ști ce să facă. Răspunsul Turciei a fost până acum înmulțirea numărului de soldați turci în apropierea Muntenegrului.

Bulgaria stă deocamdată pe loc din cauza lipsei de bani. De un șir întreg de ani a făcut mereu cheltuieli preste puterile ei pentru armată, pentru care a făcut în zece ani numai datorii de aproape 500 milioane de coroane. Bugetul (socotelile) Bulgariei se închide în fiecare an cu pierderi de 12—13 milioane, bani care trebuie acoperiți tot din împrumuturi. Acum a început să-și măsoare cheltuielile pentru armată, ceea ce va face să fie mai cu minte și să nu caute cearta cu lumânarea.

Revoluția din China (Asia)

Cetitorii noștri știu, că de vre-o două-trei luni cea mai mare împărăție de pe pământ, China cea cu 450 milioane de locuitori, e zguduită de o revoluție mare și sângeroasă. E vorba de răscoala Chinezilor contra poporului Manciuri, care năvălind mai de mult în China a supus poporul cel vecliu, cu toate că era de neam mai ales. În loc să se poarte însă cinstit, Manciurii au pus slujbași, dela cel mai mare până la cel mai mic, numai din neamul lor, veniturile statului le folosesc numai pentru ei, iar de poporul cel vechiu își bat joc. Au răbdat ei Chinezii sute de ani asupra această, s'au mai răscolat din când în când, dar izbânda n'a fost de partea lor, pentruca nu erau toți unși în cuget și simțire.

Acum au făcut o revoluție nouă și se pare, că Chinezii vor birui de data aceasta. Mai toate simțurile uriașei împărății sunt de partea revoluționarilor, iar familia domnitoare manciuriană împreună cu cei mai de frunte Manciuri nu mai știu, unde să se adăpostească.

Despre revoluția aceasta se scriu în

gazetele europene tot felul de lucruri, unele și neadevărate. De aceea Chinezi învățați s'au apucat să trimită ei corespondențe la gazete din Europa și America, arătând cum stau lucrurile în China. Un profesor chinez de matematică din orașul Șangai a trimis și „Universului“ din București o astfel de scrisoare. El a scris în limba esperanto.*) Fiind foarte interesant aceea ce spune el, dăm și pentru cetitorii noștri o parte din scrisoarea lui, mai ales, că multe se potrivesc și cu stările dela noi. Iată ce zice Chinezul C. Șan în scrisoarea lui:

Șangai, 6 Decembrie

Cum trebuie să privească întâmplările?

— De două luni domnește în China o stare îngrijitoare; străinii cari nu cunosc încă adevărata cauză, ne socotesc drept răsculași cari luptăm contra împăratului; alții însă spun că ei vor să schimbe starea politică și să răscoală. Spre a se ști însă adevărata cauză, adevăratul scop urmărit de Chinezi, trebuie să se știe că noi nu ne răzvrătim, nu facem revoluție, ci luptăm numai și numai pentru independență (neatârnare), pentru libertate; precum George Washington a luptat pentru libertatea Statelor-Unite, tot așa vom și noi, însă nu cum au lucrat Portughezii pentru libertatea patriei lor.

Să credeți, iubiți cetitori, că cele spuse mai jos nu sunt păreri mele personale, ci ele sunt adevăratul gând al Chinezului. Dacă frații noștri, cari și-au vărsat sângele pentru libertatea și fericirea contemporanilor și a urmașilor lor, ar fi încă în viață și și-ar da seama, ar protesta cu toată energia pentru judecata greșită a străinilor.

De ce au stăpânit Manciurienii China?

— Sub dinastia (casa domnitoare) Min, mai mulți răsculași în cap cu șeful lor Li Szen, au prădat diferite localități, ajungând chiar aproape de Peking. Împăratul Șon Iszen, descurajat, că nu-i sosesc ajutoare, se spânzură. Locuitorii capitalei, fiind veșnic turburați, hotărâră pe Woo Sankvai, șeful suprem al armatei, să ceară ajutorul vice-regelui Manciuriei Shen-Chili;

*) Esperanto o o limbă mistică, făcută numai cât no poate do ușor, ca să o poată învăța oricine.

pe dreptatea lui Lajos. Nu puteam să cred că Craiul pentru slujba căruia cheltuisem o parte însemnată din avere, pentru care îmi vărsasem sângele de două ori și care trecea drept cavalier deplin, să mă poată măcar ține de rău fiind că pedepsisem cutezanța aceluia ce îndrăsnise să terfească semnul la umbra căruia trăiau și mureau, de sute de ani, bărbați fără vină și oșteni fără frică, și pentru fericirea căruia de orice noimște eram dator să-mi dau ori când viața. Eram incredincios că părțile și ura Ungurilor nu vor găsi nici o trecere la el, căci nu uitasem sprâncul ce mi-l dăduse înaintea Vilăului când am fost făcut cavalier. Erai acolo și-ți aduci aminte cum, după ce numai cu câți-va oameni, Români maramurășeni de-ai noștri, răspinsesem năvăla făcută în mijlocul nopții de kneji litvani*). Olgerd și Keistut asupra taberei și, deși greu rănit, eucerisem steagul lor.

*) Litvani sunt un popor, care trăiește și acum în Rusia de câțiva ani. Dela numele lor a rămas în limba noastră vorba *litva străină*.

Craiul Boemiei care se oștise cu noi, a tras spada și, lovindu-mă, de trei ori preste umăr, m'a făcut cavalier.

Ți-aduci aminte de supărarea Ungurilor și cum a doua zi alergară la Lajos pentru a-i cere să hotărască că Craiul Boemiei greșise căci nu putea să știe că, neștiind papistaș și nefăcând parte din nobilimea maghiară, nu sunt vrednic să fiu cavalier. Lajos atunci le-a răspuns că, cavaleria nu se poate lua înapoi și că cinstea ce mi s'a făcut fusese plătită cu sângele meu. Mă bizuiam, în sfârșit, pe faptul că purtând pîntenii de aur trebuia înainte de toate să fiu judecat de cavaleri și că nu va fi unul care să găsească rea o faptă ce-mi era poronită de toate legile cavaleresti... Dar mă înșelam amar!

A patra zi, de dimineață, intră în închisoare Armașul și-mi cetește o carte iscălită de tot sfatul Coroanei, prin care se zicea că:

De oarece kneazul român Ștefan Stroici avusese îndrăzneala să rănească pe nobilul

acesta, venindu-le în ajutor, înăbuși răscoala și se așeză pe tron în anul 1644. De sigur poporul nu se supuse mincinosului împărat-străin, dar din nefericire el a fost supus cu puterea. Toți învățătorii de pe vremuri, cari se împotriveau au fost uciși. Două măceluri grozave au rămas neșterse din istoria Chinei; primul, cel din Langechowfu, unde în timp de 10 zile s'au ucis preste 80 mii oameni și al doilea, cel din Kai-Ding, preste 20 mii.

Și acum vedeți ce groaznice amintiri au rămas! Ce dureroase lovituri! Și iată că din aceste două puternice amintiri, cari au rămas adânc întipărite în creierul poporului chinez despre Manciuria, a isvorât adevărata cauză a revoluției de acum.

Cum au domnit și domnesc împărății manciurieni în China?

— Întâia grijă a împăraților manciurieni era de a împedeca să pătrundă cultura în popor.

Pentru orice nimic, pentru un singur cuvânt supărător, pentru o vorbă bănuită, scriitorii erau aruncați în temnițe. Nu voesc să-mi întorc privirea spre trecut, ci vreau să vă spun numai ceea ce se petrece astăzi. — Cine e împăratul? un copil de câți-va ani, fără nici o pricepere. — Tutoare? o nepuțincioasă! — Regentul? un om slab, nehotărât! Cei din apropierea lor se bucură de bogățiile Chinei și se numesc prinți nobili și conducătorii Statului!

Merită ei să fie așa sau nu? Nu! — căci cultura lor e mult mai joasă ca a unui școlar începător! Să nu vă îndoiiți de loc, căci starea aceasta ține de acum trei ani!

Și de sigur că mă veți întreba de ce Chinezii nu s'au răscolat mai de mult? Fiindcă poporul chinez e popor pașnic, care speră că guvernul îi va da mai curând sau mai târziu fericirea dorită, fără a mai fi nevoie de hărțueli. La început s'a revoltat numai o parte din locuitori, pe când majoritatea lor aveau intenții pacifice.

Dar acum? vai! Poporul nu mai are încredere nici în guvern, nici în împărat, căci guvernele totdeauna ne-au înșelat cu declarațiuni false. Ceva mai mult: guvernele se opuneau voinței poporului și numeau în funcțiuni pe dușmanii lui, astfel că e fapt hotărât că Manciurienii să fie isgoniți din China.

Gyula Fejervary și să arunce la pământ banderul*) zisului nobil, uitând deosebirea ce este între el și un asemenea nobil precum și supunerea ce-i datorește, deși pe deapsa ce s'ar cuveni lui Stroici pentru o asemenea faptă nu poate fi decât moartea, totuși Craiul, în mila sa, îi dăruiește viața. Hotărăște însă, că de îndată și sub pază, să fie dus la portul de mare cel mai apropiat, iar de acolo la Fiume unde va fi slobozit; steagul lui va fi desființat și slujitorii ce-l urmau vor face de acum înainte parte din ceata lui Fejervary. Tot odată armașul mă vesti, că steagul meu fusese ars cu un ceas înainte în fața oștenilor mei și a oamenilor lui Fejervary, că Craiul mă poartă la Capua și că urma ca eu să plec la Ancona sub paza a șase slujitori nemți din straja curții.

Ești oștean, te tragi dintr'un neam tot atât de vechiu ca și al meu; ești prin urmare în stare să-ți închipui ce am simțit la auzul acestei hotărâri crude și nedrepte.

*) Steagul.

Literatură și știință

Hoții.

Ușa bisericii s'a închis fără zgomot. Prin geamurile ferestrelor se strecurau razele lunii, revărsând o lumină palidă în întunecul din locașul sfânt.

Între strălucitoarele candelă de argint, ca o talnă dumnezeiască se zărește altarul. În biserică domnește o tăcere de mormânt.

Doi bărbați s'au strecurat în lăuntru. Dar abia au făcut câțiva pași, și deodată s'au oprit locului. Înfățișarea sărbătorească și sfântă a bisericii i-a turburat. Aceasta turburare însă nu a ținut mult, căci unul dintre cei doi bărbați, cel de statură mică, a mers să vadă dacă ușa bisericii este bine închisă, iar celalalt și-a descoperit capul, apoi cu pași șovăitori și cu brațele întinse a mers spre o icoană, ca să o sărute.

În clipita aceea a uitat că a venit să săfuiască... Frumoasele amintiri din anii copilăriei lui l'au copleșit, aducându-și a-minte, cum atunci, în toate Duminicile și sărbătorile, cu evlavie se ruga în biserică.

A căzut în genunchi, iar buzele lui, palide și tremurătoare, au murmurat o rugăciune. Îl cuprinse o frică și groază, până acuma lui necunoscută.

În această clipită orologiul din turul bisericii, în sunete plângătoare a vestit mezul nopții, celace în adâncă tăcere din biserică, părea a fi glasul lui Dumnezeu.

— Nu sfârșești odată cu mătânile? Să ne apucăm de muncă, — a zis batjocuritor hoțul de statură mică.

Hoțul de statură mare, ca deșteptat din vis și-a frecat ochii și buimăcit s'a uitat împrejurul său.

— Eu cred, că ar fi bine să începem cu banii. Dacă ne rămâne vreme, atunci adunăm și celelalte lucruri mai de preț, — a urmat să zică hoțul de statură mică.

Amândoi au pornit spre locul unde era lada cu bani.

Cerul s'a întunecat deodată; niște nori mari și grei s'au lăsat pe el. Luna a dispărut și razele ei numai luminau biserica, unde acuma era întuneric ca sub pământ. Numai la altar, din când în când se zăria

văzând mai ales neputința în care mă aflam! De atunci durerea, mânia, și dorul de răzbunare mi-au fost soții nedespărțite în lunga mea cale. Am venit întins la Dumneza, ruda mea și vechiul prieten, căruia m'a încredințat părintele meu în ciasul morții. Viața mea este zdrobită, viitorul de oștean ce l'am visat din copilărie nimic, averea pe jumătate dusă, rămân de răzgul Ungurilor!

(Va urma).

Mângăierea unei soții.

Soție bună. Bietul Stan Cioflea eră pe patul de moarte. Lângă el plângea nevasta.

— Ascultă-mă nevastă, zice Stan, după moartea mea să te măriți după Gheorghe și Petrii.

— Vai bărbate, decând mă gândeam eu la lucrul acesta, îl mângăie nevasta.

câte o rază de lumină, venită parcă din ochii lui Dumnezeu, a cărui vrajă cerească domnește preste tot locul.

Hoțul de statură înaltă s'a cutremurat din tot corpul.

— Ai văzut? — a întrebat el.

— Ce?

— Luna a dispărut...

— Nici o supărare pentru aceasta. Ai chibrituri la tine?

— Nu am.

— Dobitocule! Trebuie să lucrăm pe întuneric. Rămâi aici și păzește.

Hoțul de statură mică a mers într-o parte a bisericii.

— Iacă, aici e lada cu bani, a zis el.

După câteva clipe apoi, a urmat să zică:

— Nu pot să fac nici o treabă cu cheile. Dă-mi pila și ciocanul.

Hoțul de statură înaltă a fost cuprins din nou de groază. Sudori reci îi treceau pe frunte.

Luna s'a lăsat din nou pe cer și razele ei, palide, lară se strecurau prin geamurile (ochiurile) ferestrelor. Acuma a putut să zărească pe soțul său; îl vedea cum sta ghemuit înaintea unui lucru negru, făcând într'una inișcări. Și-a trecut mâna preste frunte și cu ochii închiși a murmurat:

— Grăbește!...

— Lasă-mă în pace! Ce te iuțești așa?

Înima hoțului de statură înaltă a fost strânsă de ceva necunoscut. Și-a ridicat ochii spre cer. A văzut în înălțime o față palidă și suferitoare, care cu nemărginită durere se uita la el. Vedenia aceasta și unai mult l'a îngrozit. Și-a acoperit cu amândouă mâinile ochii, ca să nu o mai vadă.

— Nu mai pot rămânea aici, altcum o să înnebunesc... a murmurat el.

Vedenia aceea însă nu a dispărut. Acuma, hoțul i-a văzut și corpul slăbit, a văzut cum își întinde brațele spre el.

Și-a adus aminte, că ca copil, când era cuprins de vre-o frică, spunea o rugăciune, și atunci îi trecea frica.

Acuma, zadarnic se muncește, ca să spună acea rugăciune, căci a uitat-o.

Tremurând ca o frunză bătută de vânt, se uita la vedenie, neputându-și lua privirea dela ea.

Și vedenia, par'că îi zicea:

— Fugi de aici, căci te iert...

În aceasta clipită, celalalt hoț, mănios a zis:

— Afurisită treabă. Nici cu pila nu pot să fac nimic. Trebuie să lucrez cu ciocanul.

Hoțul de statură înaltă a voit să strige soțului său:

— Nu te atinge de nimic!... Fugi de acolo!...

Nu a putut însă să zică nici un cuvânt. O putere necunoscută i-a luat graiul.

În tăcerea de mormânt din biserică se auzia un zgomot, ca și când toate duhurile rele ale iadului, loviau cu ciocane în fierul dela casa cu bani, iar din înălțime se apleca spre hoțul de statură înaltă acea față palidă și tremurătoare și cu voce porunciitoare îl spunea:

— Fugi de aici, căci te iert...

A urmat o puternică lovitură de ciocan, iar din pieptul hoțului de statură mică, a izbucnit un strigăt de bucurie, căci a rupt zăvoarele și cu nesășiul unei fiare sălbătice, a început să adune banii din ladă.

Fața dumnezeiască, deodată a început să ardă în flăcări, din ochi revărsându-se o lumină orbitoare. Hoțul de statură înaltă a căzut în genunchi înaintea vedeniei, pe al cărei corp a văzut cinci rani sângerânde și din cari încă se revărsa lumină. Aceasta lumină i-a dat putere. S'a ridicat în picioare și a strigat soțului său:

— Oprește-te!... El e aici, înaintea noastră!... Să uită la noi... Nu vezi?

Hoțul de statură mică, uimit și tremurând de mânie a zis:

— Ești nebun? Ce strigi așa?

— Ești nebun? Ce strigi așa?

— Oprește-te! a strigat din nou hoțul de statură înaltă. Oprește-te, îți poruncesc!

Hoțul de statură mică a izbucnit în râs.

Acea față palidă și plângătoare se uita la celalalt hoț, încurajându-l.

El a înțeles însemnătatea acestei priviri, căci în clipita următoare, s'a repezit la soțul său, strigând:

— Om fără de lege!...

În ziua următoare, în biserică au fost găsiți doi oameni. Unul dintre ei își ținea încheștate mâinile în grumazul celuilalt, care murise sugrumat.

Părul capului omului viu, era înroșit de sânge, din ochii lui, cu privirea stânsă, curgeau lacrimi, iar buzele lui palide și tremurătoare murmurau o rugăciune.

Jur-împrejurul acestor oameni erau trântite pe jos mai multe lucruri sfinte din biserică, cari dovedeau lupta mare ce a fost între ei. Tradusă de *Frunză*.

Vers la Botezul Domnului.

Cântat cu copiii la „Vale“ cu ocaziunea sfințirii apei.

De *I. Manțiu-Popa*, învățător în Comana de Jos.

Veniți credincioșilor,
Veniți, o! creștinilor,
Veniți să ne botezăm
Apă sfântă să gustăm.

Căci astăzi sfântul Ioan
Vine cătră Iordan,
Vine din trista pustie
Pe oameni de-i mângăie.

Pe popoară de botează
Și la toți le cuvântează:
— „Eu voi boteza cu apă
Dar vine altul îndată,

Fiul lui Dumnezeu sfânt
Ce botează cu duh sfânt;
Căruia eu nu 'ndrăznesc
,Ncălțăminte să-i desleg“.

Pe când Ioan boteza
Și pe popoară 'nvăța
Domnul Christos a venit
Și cătră el a grăit:

— „Fii Ioane nașul meu,
Fii nașul lui Dumnezeu;
Botează-mă, îndrăznește,
Prorocia o'mplinește“.

Dară Ioan îi răspunse:

— „O! Christoase, o! Isuse!
Cum ceri ca să botez eu
Pe Fiul lui Dumnezeu?

Eu vrea a mă boteza,
Christoase, de mâna ta.

Eu am lipsă de botez,
Ca mintea să-mi luminez.

Căci eu sunt om pământesc,
Iar tu ești fiul ceresc,
Tu ești fiul lui Dumnezeu,
De tin' să mă botez eu.

Tu ești Christoase, Mesia,
Cum? Eu? A te boteza?
Eu față de tine sunt
Ca și roua câtră vânt“.

Domnul Christos a grăit
Prorocului său iubit:
— „Scriptura așa a spus:
Botezase-va Isus!

Vino dar de mă botează,
Scriptura-o adeverează.
Vino nu te lăpăda,
Că așa e voia mea“.

În Iordan intrând Isus
Și privind la ceriuri sus,
Ioan mâna și-a ridicat
Și pe el l-a botezat.

Când s'a botezat Isus
Răul îndărăpt a curs,

Iară ceriul s'a deschis,
Pe ei raze i-a cuprins.

Duhul sfânt din ceriu coboară,
Ingerii îl încunjoară,
Iară Tatăl-său ceresc
Vorbește 'n graiu îngeresc.

— „Pe fiul meu cel iubit
Iată vouă vi-l trimit;
Ascultați-l și 'nvățați,
Dacă 'n raiu vreți să intrați“.

Azi botezul împlinit,
Apele ni le-a sfințit;
Veniți toți, ca să gustăm,
Legea lui să ascultăm.

Să zicem cu dulci cuvinte:
Ajută-ne Doamne sfinte,
Prin botezu-ți îngeresc
Să dobândim raiu ceresc.

Poezii populare.

Culese de Teodor Graur din
Sâmbotelecul de Câmpie.

Săracă inima mea,
Iarăș prinde-a mă durea;
Că m'a mai durut odată
Și 'ncă nu e vindecată.

Cât îi lumea și țara
Nu vezi ochi ca la mândra.
Când îi vezi, atunci gândești:
Cum să faci să-i dobândești?

De-aș trăi cum aș trăi,
Numai cu mândra de-aș fi.
Fă Doamne ce vei voi,
Numai nu ne despărți.

Frunză verde bat-o bruna,
Tot atâta mi acuma,
Fie-mi bine, fie-mi rău,
Tot nu scap de dorul tău.

Mândră, inimă de piatră,
Ce nu vii la min' odată?
Că tu mare dor te-astept,
Să te pot strânge la piept,

Vai de inima cu dor,
Că plânge de multe ori.
Și tot plânge și suspină,
Și dorul nu-și mai alină.
Și tot suspină și plânge
Și dorul nu și-l mai stânge.

Tot mă mir ce dor cunplut,
Pentru tine m'a găsit;
De nu pot nici un minut
Din gândul meu să te uit.

O pertractare în fața judecătoriei în China.

Cine n'a auzit de marea împărăție a Chinei? Locuitorii acestei țări sunt la 450 de milioane, adică cam câți locuitori sunt în toate țările Europei. China e cea mai mare țară de pe pământ. De câțva timp locuitorii acestei țări s'au răscolit contra asupritorilor lor. Despre acest lucru am scris și mai înainte, iar în numărul de față încă scriem la alt loc al foii.

Aici vom să le spunem și arătăm cetitorilor noștri, cum se țin pertractările (judecățile) în China. Îndeosebi în timpul din urmă judecătorii Chinezilor au săvârșit o mulțime de grozăvii, condam-

nând fără cruțare pe răsculați. Dar prin aceasta ei au năcăjit și mai tare poporul, care acum nu mai vrea să știe de guvernării lor de până acum. După cum se spune, China ar avea unele legi foarte bune. Dar ce folos? — dacă judecătorii nu le țin, ci ei, când aduc o sentență și dau o pedeapsă, fac și judecă după cum le place lor, iar nu după cum cere legea!

Interesant este și obiceiul lor, că sala de pertractare trebuie să fie toată spoită și aranjată în roșu, iar pe pereți sunt desemnate sau atârnate icoane cu câte fantazii, după cum se vede în stânga și dreapta unui

judecător din chipul de sus. Judecătorii și servitorii judecătoriei încă vin la pertractare îmbrăcați în roșu. Ceice au făcut arătare la judecătorie sau ceice sunt arătași judecătoriei — și acum își așteaptă pedeapsa — trebuie să stea în decursul pertractării mai mult în genunchi, iar din timp în timp se pleacă cu fruntea până 'n pământ, după cum se vede în chipul de sus la cei doi din mijloc. Ceice șed în dreapta și stânga sunt jurații, iar cel din mijloc e președintele. (Chinezii au fața galbână închisă, părul negru și împletit mai la toți înapoi, ca la femeile noastre).

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 18 Ianuarie n.

Mulțumim tuturor acelor, cari, cu ocazia sărbătorilor Nașterii Domnului și de Anul-nou, ne-au trimis felicitări și vorbe de încurajare, celor ce muncim la această „Foaiă a Poporului”. Cu deosebită plăcere am celit o seamă de scrisori, din cari aflăm cum cutare abonat al nostru ne doarește la toți An nou fericit, iar îndeosebi se vădresc autorul articolelor despre „Programul nostru național”; altul salută călduros pe colaboratorul nostru, dl Petrea Dascălul sau pe dl Petru O. Orlășanu, iar altul a rămas încântat de scrisorile dlui Chimu sau gândurile lui, pentru a căror deslegare s'au străduit unul „câteva minute”, altul „câteva ciasuri”.

Aceste scrisori din șirul abonaților noștri ne sunt cea mai bună chezășie, că foaia noastră a pătruns la inima poporului nostru, iar cele cuprinse într'ansa sunt o adevărată hrană sufletească. Din ele se mai poate vedea și interesul ce îl poartă cetitorii noștri pentru cele scrise în foaie, pe care aproape toți o citesc pe de-a ntregul, dela pagina primă până la cea din urmă.

Noi primim bucuros ori-ce păreri din sinul cetitorilor noștri, mai ales când ele sunt spuse cu un gând bun și curat. De aceea ne bucurăm și de astfel de păreri, cari ar mai avea una sau alta de observat. Tanta noastră este, ca mereu să perfecționăm și îmbunătățim această foaie. Iar în privința aceasta ne sunt binevenite ori-ce păreri din mijlocul cetitorilor noștri. Asupra celor scrise noi cugețăm și combinăm apoi deaproape, iar ce aflăm de bine și potrivit nici când n'am trecut cu vederea, — ceace vom face și în viitor.

Acum pe sărbători au intrat foarte mulți abonați noi în șirul cetitorilor „Foi Poporului”. La mulți dintre acestia le-am trimis îndată Nr. 1, dar unora le trimitem Nr. 1 și 2 la oaltă. Tot asemenea și cu „Căllindarul Poporului”. Unora le-am trimis foaia și căllindarul deodată, altora întâiu foaia și-apoi căllindarul, sau întâiu căllindarul și-apoi foaia. Dar mulți, cari au primit de pildă, azi foaia, iar căllindarul încă nu, s'au speriat și îndată au reclamat după căllindar: Că ce este asta? Cum vine? Cum se poate? Acestora le răspundem, că noi am întocmit zilnic lucrurile cum am putut mai bine, am trimis mereu una sau alta, ce am putut. Dar toate trebuie să meargă pe rând și cu socoteală. Orice ban, ce intră dela cineva și orice foaie, căllindar sau carte, ce se trimite cuiva, trebuiesc scrise în cărți. Iar în astfel de cărți încă nu pot lucra căți toți, fiindcă atunci foarte ușor se pot produce încurcări iar la urmă nu se știe cine le-a încurcat. De aceea ne rugăm, ca totdeauna iubii noștri cetitori să fie în așteptare câte-o zi sau două după ce au primit foaia, dar n'au primit încă căllindarul, sau întors. Că toți așteaptă cu nerăbdare gazeta, cartea și slova românească — în aceasta a noastră patrie iubită, dar plină de suferințe — o știm prea bine. Dar apoi, vedeți dl-Voastră, iubii cetitori, e atât de obositoare și istovitoare munca noastră în aceste zile. Ce va să zică a descurca și rândul întâtea scrisori, — făcute așa cum a putut fiecare, — o știe numai acela, care e în vârteful acestei munci. De aceea vă mai

rugăm încă ceva: Scrieți epistolele, și mai cu seamă adresele, cât se poate de lămurit și descurcat. Prin aceasta ne ușurați mult lucrul în aceste zile de praznic.

Jubileul României-June. În orașul împărătesc Viena au studiat totdeauna mulți tineri români la universitatea de-acolo. Aceștia și-au înființat încă de mult o societate, numită România-Jună, unde să se poată aduna feciorii noștri români veniți din toate țările românești, Ardeal, Bănat, Țara-Ungurească, Bucovina și România. În sânul acestei societăți, ideea națională românească totdeauna a fost vie. De aceea ne alăturăm și glasul nostru la cele de veselie pentru Jubileul de 40 de ani împliniți de România-Jună cu vrednicie și-i zicem: Cei mulți înainte, tot cu suflet românesc!

Dieceza Gherlei a primit un ajutor de șase sute de mii din fondul religiosar pentru clădirea unei catedrale și a seminarului pentru teologi și normalişti (pedagogi).

† Sidonia Munteanu n. Roșu, o binefăcătoare a neamului nostru a răposat la 1 Ianuarie 1912 n. S'a născut în Alba-Iulia la 1859, iar în 1879 s'a măritat după subjudele Dumitru Muntean. Căsătoria foarte fericită a rupt-o moartea soțului iubit, întâmplată cu zece ani înainte.

Desfăcându-se testamentul fericitei în Domnul, s'a văzut că răposata și-a lăsat întreaga avere de patruzeci de mii de coroane Asociațiunii noastre din Sibiu și a-nunțat zece ani de zile interesele să se capitalizeze, apoi venitul să se întrebuințeze pentru scopurile Asociațiunii.

Odihnească în pace!

La prima ședință literară, totodată și prima festivă, a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ce se va ținea Joi în 25 Ianuarie n. c., la ora 8 seara, va ținea prelegere tinerul profesor seminarial, dl Dr. Pavel Roșca.

Pentru abonații cei noi. Tuturor acelor, cari n'au primit numărul 52 din foaie, le facem cunoscut, că dacă dorec a avea începutul romanului „Cu paloșul” — ce se începe în acel număr — să ne scrie. La dorință trimitem bucaros numărul 52, ca astfel ori cine ar dori, să poată avea și păstra acest roman dela început. De altcum recomandăm tuturor abonaților noștri, ca să păstreze foile cu acest roman.

Numărul 1 și 2 din anul acesta, de sine înfeles, că se trimit la toți abonații cei noi.

Căllindarul de părete, care s'a trimis ca Dar de Crăciun tuturor abonaților vechi ai foii noastre, — îl primesc și abonații cei noi, îndată după sosirea banilor pentru foaie.

„Gerul Bobotezii” pe la noi. — Viscole, zăpadă și ger preste tot locul. Gerul, care ține din săptămâna trecută încoace, de când a căzut zăpada cu de-a binele, încă nu se moaie de loc. Ba până ieri, Miercuri, a dat mereu înainte. În aceasta zi am avut în Sibiu 28 grade Celsius. Astfel fiind pe la noi, e curios poate a afla, că foile vienezze încă se plâng de frigul ce domnește preste Viena. Când colo ei abia au 9, 10 și 12 grade! (Voinici nemții ăștia!? Ce zici tu la asta, frate ciobane, dela oi?!)

Pe lângă toate acestea, avem noroc că sămănăturile sunt aproape preste tot locul acoperite cu zăpadă, astfel că nu e temere de înghețare. Frigul acesta a avut urmări și asupra mersului trenurilor, cari nu mai

sosesc la vreme. De câteva zile primii poșta în Sibiu foarte neregulat.

După cum am aflat până acum a doua zi de Crăciunul românesc și în Ajunul Anului-nou au bătuit niște furtuni îngrozitoare cu viscole de zăpadă și ger mare în toate părțile. În România viscolul a descoperit case în multe orașe și sate (numai în județul Dolj au fost descoperite câteva mii de case fără-nești), a rupt firele de telegraf și telefon. Pagube mari a pricinuit viforul și în Germania, apoi în Ungaria mai ales pe Pustă (în orașele Hodmező-Vásárhely, Ciongrad, Orosháza ș. a. Dar și în Ardeal au căzut zăpezi mari. Pe Marea-Neagră s'au înecat corăbii, perind și mulți oameni. În tot timpul acestor viscoliri bătea un vânt rece ca ghița venind mai ales dela mează-noapte. Mai mare pare a fi frigul în America-de-Nord, unde în multe orașe au înghețat oameni pe strade. Asilele din New-York sunt pline de oameni fără sălaș. Bisericele încă arată ca niște asile, de oarece sărăcimea fuge acolo să se încălzească. Duminecă trecută în acest oraș frigul a fost de 32 grade Reaumer, astfel că e un ger cu mult mai mare ca pe la noi. Mulți păzitori de vite din vestul Americii au fost găsiți înghețați. Din unele părți ale Ungariei încă au venit știri despre unii oameni înghețați, pe cari i-a apucat viscolul pe drum. Murășul și Tisa încă au înghețat, iar Dunărea e plină de sloiuri mari de ghiță, cari au luat drumul pe Dunăre în jos ca niște corăbii. În multe părți lupii dau năvală în sate, primejduind siguranța locuitorilor, ca la Veseud, despre ceace scriem la alt loc al foii de azi.

Înștiințare. La numărul 50 al „Foi Poporului” am adaus mandate poștale, ca astfel iubii noștri abonați vechi să poată trimite prețul abonamentului la Foaiă pe anul, care s'a început. Rugăm pe toți aceia, cari încă n'au achitat abonamentul, ca să trimită cât mai curând prețul foii, de oarece în curând vom opri foaia acelor, cari n'au plătit.

Ocazie potrivită este, ca deodată cu reînnoirea abonamentului fiecare abonat să comande și Căllindarul Poporului, atât pentru el, cât și pentru oare-cari prieteni.

Cei cu datorii întabulate să meargă neșmintit până la 31 Ianuarie 1912, căllindar nou, la primărie și să înștiințeze datoria întabulată, căci la aruncul pe darea de venit li se va scădea a zecea parte din dobânda, care o plătesc. La primărie le va da notarul, fără nici o plată, o coală de fașiune, în care va trece datoria și dobânda ce o plătește după ea. După ce au umplut coala, o dă înapoi.

Cununii. D-șoara Maria Susănica Chirca și dl Ioan Curtean își sârbează cununia lor religioasă Duminecă, la 15/28 Ianuarie 1912, în biserica cea mare din Săliște.

— D-șoara Maria Micăușiu din Tilișca și dl Ilie D. Ivan din Săliște își vor sârba cununia lor religioasă Duminecă în 15/28 Ianuarie 1912, în biserica gr.-or. din Tilișca.

— D-șoara Salomie N. Lupea și George B. Stănilă își sârbează cununia religioasă Duminecă în 15/28 Ianuarie, în biserica gr.-or. din Galeș.

— D-șoara Paraschiva Dragomir din Vale și dl Dumitru Russu din Săliște își vor sârba cununia lor religioasă Duminecă în 8 Ianuarie v. 1912, în biserica gr.-or. din Vale.

Emigrații la America-de-Nord. Zilele acestea a apărut statistica (numărătoarea) Europeanilor emigrați la America în anul 1911. Cu totul au intrat în Statele-Unite ale Americii-de-Nord un milion 198 de mii 37 de străini și au eșit din ele 380 de mii, mai puțin de-a patra parte. Intre cei duși la America-de-Nord au fost 123 de mii din Ungaria, iar acasă au venit numai 22 de mii 60.

Negustorie evreească. Jidanul Mezei Gyula din Ungvár, negustor mare de făină, a falsificat polițe (cambii) în valoare de două sute mii de coroane, a încasat banii, apoi a șters-o spre America. S'au dat numai decât telegrame în toate părțile, mai ales în porturile din Europa și America, așa că se crede, că va fi prins.

Prăbușire de stânci uriașe. Comuna Berinaldo (Italia) e așezată la poalele unor stânci uriașe, (cam cum e la noi Tâlișca din comitatul Sibului). Măcinându-se temeliiile stâncilor din cauza apei pătrunse prin crepături, poate și în urma unui cutremur de pământ, niște stânci mari cât casele s'au prăbușit preste sat și au dărâmat 30 de case. Noroc, că bieții oameni simțiseră mai dinainte, ce are să se întâmple, așa că au scăpat toți cu viața. 517 oameni au rămas fără adăpost. Aceeș primejdie și așteaptă și pe locuitorii din alte două sate învecinate.

Pentru săraci. Reuniunea meseriașilor români sibiieni a fost plăcut atinsă de atențiunea deosebită și de dragostea nemărginită a fraților români aflați în Marxloh (Germania) și cari s'au găsit strâns uniți sub steagul „Reuniunii române ardeleni“, înființată acolo la 1907 și cari au știut să trimită suma de cor. 44 la dăruirile de Crăciun, pe cari Reuniunea sibiiană le împarte. Colecta iscălită de d-nii Nicolai Rusu, pantofar, totodată prezident, Miron Rusu, notar și Vasile Surtea, cassar conține următoarele nume și sume: Reuniunea română ardelenă din Marxloh a dăruit 5 marce (o marcă face 1 cor. 20 bani), N. Rusu, Mănărade, 10 m., L. Rusu, Mănărade 5 m., V. Ferentz și V. Surtea, Hususău, M. Băciu, Bălcăciu, R. Pificariu, Pără și V. Corlăciu, Lupucăte 1 m., Gh. Ghejăn, Bălcăciu, I. Băcin, Jidvei și Gh. Crușu, Crihalma câte 2 m., An. Pificariu, Părău, P. Berariu, Ictar (Bănat), A. Morariu, Hususău, Ș. Maior, Jacul român, I. Florea, Călnic, I. Daișă, Cetea și I. Oana, Rod câte 50 fenigi (60 bani), M. Bradu, Călnic 40 f., H. Ferentz, Hususău, G. Vultur, Juda, câte 30 f., Gh. Sorrea, Hususău, V. Gâldean, Hususău, I. Mărginean, Hususău, T. Mann, Mediaș, N. Mărginean, Bălcăciu, M. Stângăciu, Jidvei, I. Bărsan, Buz, Cor. Citulea, Cetea, I. Muntean, Șaroșul mare, G. Crajovean și I. Brănescu, Sasca-montană și F. Boran, Proștea-mare câte 20 f. Suma totală 37 marce 90 fenigi, cari pe lângă detragerea speselor de postă, s'au trimis la destinație.

Pentru darul prețios al fraților departați trupește aduce mulțumite sincere. Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“. Vic. Tordășionu, prezident. Ștefan Duca, notar.

Foaia Poporului de pe anii 1907, 1908 și 1909 se cumpără, dacă nu lipsește nimic din ea și e curată. Doritorii de-a o vinde să se adreseze cât mai curând la Administrația Foii Poporului.

Reuniunea de înmormântare din Rășinari își va ținea adunarea generală ordinară Duminecă în 8/21 Ianuarie 1912, la oarele 2 după amiază, în edificiul școlii din loc.

Diracțiunea.

Cazuri de moarte. *George Micu*, notar în penziune și oficial la institutul de credit „Coroana“ în Bistrița, a răposat în 14 Ianuarie n. 1912, în etate de 64 ani. În mormântarea s'a făcut Marți în 16 Ianuarie 1912, la 1 oară p. m. în cimiterul gr.-cat. din Bistrița. Fie-i amintirea binecuvântată!

— *Ana Capătă născ. Raita* preotcasă, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Marți, în 13/26 Decembrie 1911, în etate de 50 ani și în al 30-lea an a fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământesti s'au așezat pentru vecinica odihnă Vineri în 16/29 Decembrie 1911 în cimiterul bisericii gr.-or. din Șona. Dormi în pace suflet blând și fie-ți țărâna ușoară! Ioan Capătă preot gr.-or., ca soț. Ana Raita n. Rigin, ca mamă. Elena Lup, ca fiică adoptată. Numeroși consăngeni, fini și fine.

— *Alexiu Ardelean* proprietar în Beiuș, membru în comitetul parohial și în reprezentanța orașenească, membru ordinar al „Asociațiunii“ etc., a răposat Marți în 2 Ianuarie st. n. 1912 în al 56-lea an al etății. Rămășițele pământesti s'au depus spre vecinică odihnă Joi în 4 Ianuarie n. în cimiterul gr.-ort. român din Beiuș. Să-i fie somnul lin și memoria binecuvântată!

De-ale învățătorilor dela școlile de stat. În Sâmbășag (comitatul Bihorului) e școală de stat cu învățător și învățătoare. Învățătorul se îndrăgostise în învățătoare și o ceru de nevastă. Ea nu vrî. Atunci el se mai duse odată în clasă, la învățătoare, și o întrebă în fața copiilor, dacă îl vrea de hărbat. Ea a răspuns din nou ba. Fără să mai zică o vorbă, învățătorul scoase un revolver și-și trase un glonț în cap, căzând mort la pământ.

Iată, ce pildă dau învățătorii dela școlile de stat!

Mulțumită publică. La producțiunea teatrală împreunată cu joc aranjată de „Societatea meseriașilor din Rășinari“, la 26 Decembrie 1911, au binevoit a suprasolvi următorii domni: Maniu Lungu, paroh, Servian Vidrighin căpitan, Stan Vidrighin inginer câte 2 cor.; Dr. I. Bucur medic, Eremie Dancășiu, Aleman Dancășiu, Nicolae Vidrighin, Coman Droc, Vasilie Omotă, câte 1 cor.; Ioan Vidrighin inv., Teofil Caliman inv., câte 40 fil.; Șerban Dancășiu 30 bani; Șerban Cioran, inv., Ioan Neagu inv., câte 20 bani.

În total s'a încasat 319 cor. 20 bani. Spese au fost 158 cor. 90 bani, iar restul de 160 cor. 30 bani, venit curat. Din venitul curat 100 cor. s'a adăugat la fondul societății; 20 cor. la fondul pentru zidirea unei case culturale; 27 cor. 30 bani la fondul fanfarei societății; și 13 cor. la fondul pentru procurarea de uniformă la membrii fanfarei. Rășinari, 1 Ianuarie 1912. În numele societății meseriașilor: *Emilian Cioran*, paroh, președinte.

Lupul în sat. Din Vescud (comună locuită de Români și Sași, comitatul Târnavă mare) ni-se scrie: Marți a treia zi de Crăciun, la 3 oare dimineața, s'a întâmplat la noi un lucru destul de curios pentru a-l face cunoscut și altora. Anume: Noi avem taurii satului, cari sunt adăpostiți în curtea primăriei comunale. De

grije le poartă un om din comună, care locuiește în aceeaș curte. În dimineața zilei susnumite, pe la ciasurile 3, îngrijitorul taurilor aude deodată că cineva bate la ușă; se scoală deci ca să deschidă, să vadă ce este? Dar tocmai când se ajungă el la ușă, aceasta se deschide puțin, iar un animal — ai fi putut crede, că trebuie să fie un câne — își vără capul în casă. Omul nostru închide iute ușa, și prin asta i-a strivit bine capul animalului. Pune îndată mâna pe un scaun din apropiere și dă-i în cap „cânelui“. Acesta, smâncindu-se încă odată tare, tot a biruit pe om, dând ușa în lături. Acum dă se între în casă, dar omul îi mai trage una, astfel că cade lat în casă. După aceea, văzând că fiara nu se mai poate scula, omul a tras-o în curte. Acum îngrijitorul fuge iute la vecin, căruia îi spune ce s'a întâmplat la el. Vin amândoi înapoi cu un lămpaș aprins și vreau să se uite, că ce vietate e asta? Când colb vâd, că presupusul „câne de pe la vr'o turmă de oi“ sau „vr'un câne turbat“, e un lup numai cât el, dar lihmit de foame și amarit de frig. Acum se pun amândoi pe lup cu'n furcoiu și dă-i în cap, până nu s'a mai mișcat. S'a mai dat el de vr'o câteva ori la oameni, ba începuse a urla grozav, dar nu le-a mai putut face nimic. După ce l'au omorât, îngrijitorul taurilor, Ioan Varga, s'a dus și a înștiințat cazul acesta la pretorul din Agnita. De aci a primit apoi, după câteva zile, înștiințare, ca să ducă pielea lupului la pretură în Agnita, de unde pentru fapta lui vitejească a fost răsplătit cu 30 de coroane.

Cortorari tâlhari. În câteva comune din apropierea orașului Salonta mare (în Ungaria) oamenii erau îngroziiți de furturile unei laie țigănești, care începuse în timpul din urmă să atace și pe călători la drumul mare. Doi oameni fuseseră atacați în apropierea unui sat, răniți cu cuțitele, apoi jefuiți. După mult umblet jandarmii au isbutit în sfârșit să pună mână pe trei dintre tâlhari, Pintea Florea, Alexandru și Grigore, Țigani cortorari. La ei au aflat o mulțime de lucruri furate.

Ciocnire de trenuri în Canada (America-de-Nord). Un viscol mare, care a bălăuit tocmai a doua zi de Crăciunul nostru în Canada, a pricinuit o ciocnire de trenuri, care a costat viața multor oameni. Zăpada acoperise o linie, pe care trebuia să treacă un tren. Din cauza viscolului, mecanicul de pe locomotivă, jumătate înghețat, n'a putut vedea lucrul acesta și rămânând tot pe linia cea veche, trenul lui s'a ciocnit cu un alt tren. O mulțime de vagoane au fost sfărâmate. S'au telegrafiat numai decât după ajutoare, dar până să vină ajutoarele din orașul apropiat, au trecut trei ciasuri. Zăpada eră de câțiva metri, frigul de 20 grade. Până seara au fost scoși de sub dărâmurile vagoanelor preste 30 de morți, iar răniți preste o sută. Dintre aceștia unii au înghețat, înainte de-a putea fi scăpați, ba au înghețat chiar și câțiva dintre oamenii veniți în ajutor, așa era frigul de grozav.

Moartea vulpii. O vulpe a vrut să treacă preste îngrăditura, care împrejmuește școala de cadeți din Sibiu, crezând, că acolo va găsi găini bune pentru prasnici. N'a ajuns însă, să se convingă, că nu sunt găini în școala de cadeți, căci sărind a apucat cu gâtul între două scânduri și cu toate svârcolele ei, n'a mai putut scăpa, așa că a murit sugrumată.

Foc inspăimântător în New-York. Unii din ceştorii noştri vor fi văzut şi prin oraşele noastre la câte o casă o tablă mare, unde se spune, că e agentura băncii de asigurare *Equitable* din New-York. Poate că vr' unul a şi fost asigurat la aceasta bancă, foarte bogată. Palatul acestei bănci a ars, cu toate că e făcut parte mare de marmoră şi are 20 de etaje (rânduri unele preste altele). Focul a isbugnit într'o ra-fenea. Oamenii de-acolo credeau, că vor putea stinge singuri focul, dar s'au înşelat, căci acesta a cuprins nişte lemne din apropierea bucătăriei şi în curând s'a întins la etajul întâiu, apoi la celelalte. Când au sosit pompierii înştiinţaţi prea târziu, întreaga clădire eră cuprinsă de flacări. Slujbaşii societăţii de asigurare şi alţi oameni, cari locuiau în rândurile de jos, au isbutit să scape în stradă. Dar din etajele de sus se auziau ţipete înfiorătoare şi mulţi se arătau la ferestri, ca să sară afară. Pompierii le-au strigat să se urce pe coperiş, pentruca acolo să le arunce funii, pe cari să le lege de ceva şi să se lase pe ele în jos. Unii au ascultat şi primind funiile aruncate cu o maşină de jos, au dat să se lase jos. Funia, atinsă de flacări, cari iesiau pe ferestri, s'a rupt şi doi nenorociţi au căzut pe pardoseală, rămânând morfi pe loc. Munca pompierilor n'a adus mult folos, pentruca din cauza căldurii dogoritoare nu se puteau apropia de clădiri, afară de aceea nu aveau apă, că gerul cumplit o îngheţase pretutindeni. Focul acesta a pricinuit şi moartea a şase oameni, trei sunt dispăraşi, 21 răniţi greu. În pivniţele clădirii se găsesc lăzile de oţel cu trei sute milioane de coroane, proprietate a societăţii. Fiind acoperite de dărâmaturi uriaşe, cari n'au putut fi date la o parte încă din cauza dogorelii, nu se ştie, dacă lăzile cu averea au scăpat.

Hoţ de buzunare. Măcelarul sas din Sibiu, *Fleischer*, văzî, cum un om îmbrăcat rău voiă să-şi vâre mâna în buzunarul lui *Teodor Căuapeanu* din *Boiţa*. El îl prinse numai decât şi-l duse la poliţie. Acolo se dovedi, că e criminalul *Kun Sándor* din *Uioara*, care a mai fost pedepsit pentru omor şi furturi. În cancelaria poliţiei a aruncat, fără să vadă funcţionarul, un portmoneu (*bughilar*) după sobă. O femeie, care eră tot în cancelarie, văzî lucrul acesta şi-i spuse funcţionarului. Acesta luă portmoneul, şi cercelându-se, se dovedi, că e al unui chelnăr dela hotelul *Bonfert* (*Meltzer*). Hoţul a fost dat pe mâna procurorului.

Isprăvuri de-ale soldaţilor englezi. În Anglia nu e serviciul militar ca la noi, unde fiecare om sănătos trebuie să slujească în armată. Acolo soldaţii sunt cu plată: cine vrea să fie soldat, intră în armată, unde capătă hrană, îmbrăcăminte şi o plată bună. E un fel de verbunc, cum eră mai de mult şi la noi. Se'nţelege, că soldaţii aceştia nu prea au fire soldătească. După ce şi-au isprăvit treaba în cazarmă, lapădă baioneta cu centura (*ibersvungul*), fiecare ia un băţ în mână şi pleacă la plimbare. La manevre nu prea îi pun, căci fiind obositoare s'ar supăra. Destul, că e cam ca la pompierii noştri. Intr'un oraş din Anglia, soldaţii se supăraseră, pentruca nu le-au dat concediu (*urlaub*) de Anul-nou (*nenţesc*). Ei intrară în odăile căzărni, sparseră tot ce se găsea în ele, se luară la bătaie cu soldaţii cei cuminiţi, ba venind ofiţerii îi primiră şi pe aceştia cu sbură-

turi din paturi, mese şi scaune sfărâmate. Ofiţerii voră să aresteze pe căpeteniile răsculaţilor, dar aceştia se împotrivară cu puştile, omorând chiar un ofiţer. Pe jumă i-au potolit.

Se'nţelege, că Englezilor le e ruşine de fapta aceasta, de aceea foile lor spun acum, că a fost vorba numai de o bătaie între soldaţi isbugnită la un joc cu miucea.

Logodnă. D-şoara *Elena Murtaşan* din Sibiu şi dl *Stimion Ştef* din *Bozeş*, logodişi.

Negustorie necinstită. Tăraniii săcui încă petrec timpul ernii partea cea mai mare, fără să lucreze ceva. Aceasta e o pagubă îndoită. Odată, pentruca nu întrebuinţează timpul pentru a câştiga ceva, a doua pentruca omul fără lucru e ispitit să meargă la crâjmă, ca să-şi omoare uritul. Cu crâjma omoară însă şi câştigul făcut cu munca de primăvara, vara şi toamna, şi-şi omoară, ceea ce e mai rău, şi sănătatea şi averea şi de multe ori şi traiul bun în casă.

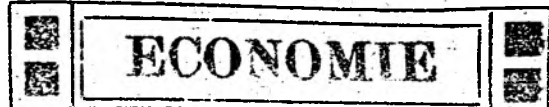
La sfatul preoţilor şi învăţătorilor lor, multe familii ţărăneşti din multe sate săcuieşti s'au hotărît să se apuce în cursul iernii de ţesut pânză şi de împletit ciorapi, mănuşi ş. a. În scopul acesta şi-au comandat nişte războaie mai mici, dar cu mult mai bine, căci lucrează mai iute şi mai uşor. Din nenorocire, ei au căzut pe mâna unor agenţi ticăloşi, înşelători, cari cutreerând satele săcuieşti, au luat dela mai multe sute de familii avansuri (o parte din preţul mărfii plătită înainte de-a primi marfa se numeşte avansuri) de 10, 20 coroane, care cât a putut da, apoi s'au dus p'aci'ncolo, fără să mai trimită marfa. Bieţii oameni s'au văzut în felul acesta păgubiţi de avansurile date şi rămaşi şi fără muncă, pe care ar fi dorit s'o facă.

Agenţi de-aceştia mincinoşi vin de multeori şi pe la sate şi imbie pe oameni cu tot felul de mărfuri. Cei mai mulţi se vede, că sunt nişte înşelători, mai ales, că s'a dovedit, că şi când trimit, trimit marfă proastă. De aceea omul cuminte vine la oraş şi cumpără, ce-i trebuie, dela negustori cinstiţi, creştini, căci atunci e mai sigur de marfă bună.

Joc de copii cu urmări rele. Băiatul *Alexandru* al unei femei din *Bucureşti* găsise un cartuş (*patroană*, *fişag*) încărcat de puşcă. Seara, când mama-sa şi cu un frate mai mic al lui, şedeau la gura sobii, *Alexandru* aruncă fără veste cartuşul în foc. Urmarea a fost o explozie grozavă, care a rănit greu pe amândoi copiii. Aceştia au trebuit să fie duşi la spital. Soba s'a făcut ţandări, iar mama s'a ales cu o rană la picior.

Spre ştire. *Călimdarul Poporului pe 1912 a apărut de mult. Preţul unui exemplar este 40 bani, trimis prin poştă 45 bani. Revânzătorii primesc rabat însemnat. (Cei ce comandă mai multe exemplare şi le plătesc înainte, capătă rabat mai mare ca accia, cari le plătesc după vânzare. Ceteşte cele scrise la pagina 10.*

Nimenca să nu-şi cumpere călimdar, până când nu vor vedea „Călimdarul Poporului”, care cuprinde o seamă de articole folositoare, apoi o mulţime de chipuri, poezii şi tablouri foarte frumoase. Partea calendaristică şi târgurile de fară încă sunt schimbate, completate şi rănduite din nou.

Sădirea şi îngrijirea pomilor sădiţi.

(Urmare).

Timpul sădirii. Un pom e bun de sădit, când vegetaţiunea, adică viaţa lui de primăvară şi vară, a încetat, ceea ce se cunoaşte uşor de pe îngălbenirea şi căderea frunzelor. Cel mai bun timp de sădit e toamna şi mai ales sfârşitul lui *Octomvrie* şi începutul lui *Noemvrie* (la munte mai de vreme). În felul acesta pomul începe să prindă rădăcini până primăvara şi e gata să inverzească, când timpul se îndreptează. Dacă timpul e frumos şi pământul se poate lucra, sădirea se poate face chiar şi iarna, cum a fost de pildă iarna aceasta înainte de *Crăciun*. Sădirea de timpuriu este prielnică cu deosebire în pământurile sănătoase, uscate şi uşoare. Dacă pământul e tare, umed şi rece, sădimi mai bine primăvara. În cazul acesta trebuie să udăm pomul după sădire, ca să punem pământul în atingere cu rădăcinile.

Îngrijirea şi pregătirea pomilor înainte de sădire. Nu e bine, ca rădăcinile pomilor înainte de sădire să stea la aer, mai ales iarna, când gerul le poate vătăma, ci îndată după sosire, dacă nu-l sădim numai decât, pomii se îngroapă, aplecaţi, cu rădăcinile într'un şanţ, unde se acopere cu pământ mărunt. În caz, când ne-ar apuca un ger prea mare la sosirea lor, îi vom pune aşa cum au sosit, adică legaţi la rădăcini, într'o pivniţă sau într'un şopron, unde nu se simte prea mult frigul. Acolo se păstrează până se mai încălzeşte timpul, şi apoi se scot şi se pun în pământ. Când din cauza unui transport îndelungat scoarta pomilor pare a fi încreţită, se culecă pomii într'un şanţ, se acopere cu pământ ca de două palme şi se udă. După o săptămână sunt buni de sădit. Înainte de sădit se scurtează o parte din rădăcini, mai ales acelea, cari au fost zdrelite, când s'au scos din pământ.

E greşită credinţa, că rădăcinile lungi ajută mai bine prinderea şi creşterea. Dimpotrivă, scurând rădăcinile lungi şi groase pe jumătate sau o treime din lungimea lor, înlesnim darea de rădăcini nouă, cari sunt mai cu putere decât cele tăiate. Ca să înlesnim vindecarea tăieturii, vom face tăietura netedă, cu un cuţit bine ascuţit şi în aşa fel, ca partea tăieturii să se vîină în jos lăpăta de pământ, adică să fie dreaptă. Rădăcinile tinere sunt acelea, cari hrănesc pomul; cu cât ele vor fi mai numeroase, cu atât pomul va fi mai bine hrănit. Când sădim pomul, înlăturăm o parte din ramurile netrebuincioase.

După cum vom vedea mai departe, în momentul sădirii scufundăm rădăcinile într'un amestec de apă lut (pământ galben) şi bălegar de vacă. Scopul acestei scufundări este să înlesnim punerea rădăcinilor în atingere cu pământul şi de-a le da puţin îngrăşământ. Muiatul acesta al rădăcinilor e bine să se facă totdeauna şi mai ales pentru sădirile târzii şi făcute într'un pământ sărac.

Cum se face sădirea. Să zicem, că avem de sădit un pom. Am văzut, cum se fac gropile, cum se pune pământul dela suprafaţă de o parte şi pământul viu de altă parte a gropii şi cum se prepară pomul înainte de sădire.

Se amestecă bine pământul cu gunoiiu copt; se formează un mușinoiu în fundul gropii, preste care vor veni să se așeze rădăcinile pomului. În mijlocul mușinoiului se implântă parul. La sădit, un om ține pomul drept în sus, altul așază rădăcinile și pune pământ mărunțit printre ele. Se'n-țelege, că pământul trebuie să fie nu numai bine mărunțit, ci și curățit de petri și buruieni. Îndeosebi să fim cu grije și la aceea, să nu îngropăm bucăți de lemne, cari prin putrezirea lor ar îmbolnăvi pomul la rădăcină.

Nu e bine a lăsa goluri neastupate printre rădăcini. Golurile acestea fac să se usuce și să peară pomul. Fiecare rădăcină să vie în atingere cu pământul.

Pământul, care se va pune preste rădăcină, va fi cel scos de deasupra, adică cel mărunțit, aerisit și curat. Când s'au acoperit toate rădăcinile cu pământ de acesta, se ridică de câteva ori pomul, trăgându-l binișor de jos în sus pentru a înlesni pătrunderea pământului printre rădăcini. Se calcă ușor cu piciorul, ca să nu se vatem rădăcinile și în urmă se umple groapa cu pământul scos din fundul ei. (Va urma).

Vieața socială

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ invită la *Concertul împreună cu postă umoristică și dans* ce-l va aranja Sâmbătă, 7/20 Ianuarie, a 11-a zi de Bobotează în sala cea mare dela „Unicum“. Venitul curat se va da ajutor unui tânăr meseriaș pentru perfecționarea sa în străinătate. Începutul la 8 oare seara.

Program: 1. I. Crișan: De-ar fi mândra, cor mixt. 2. T. Popovici: Bagă Doamne luna 'n nor, cor mixt și duet. 3. Solo de sopran: d-soara A. Vestemian. 4. G. Muzicescu: Răsai lună, cor mixt. 5. A. Bena: Măiestri și plugari, (strofe ocazionale de Andreiu Bârseanu), cor mixt, duet și soli, dedicat prezidentului Victor Tordășianu. 6. Solo de tenor: I. Stanciu. 7. A. Bena: Inima, cor mixt. 8. G. Muzicescu: Stăncuța, cor mixt. 9. G. Dima: Mândru-liță de demult, cor mixt. După producțiune se va juca Călușerul și bătuta, apoi urmează dans.

Tinerimea adultă din Avrig invită la *Producția teatrului împreună cu joc* ce se va aranja Sâmbătă, în 7/20 Ianuarie 1912 (Sf. Ioan) în sala cea mare a Hotelului comunal din loc. Începutul la 8 ore seara. — Se va reprezenta comedia în 2 acte „O ședință comunală“ de George Stoica.

Tinerimea română din Biertan invită la *Producția corală-teatrală* urmată de dans ce o va aranja Sâmbătă, 7/20 Ianuarie 1912 (a doua zi de Bobotează) în sala dela hotelul „Stea“. Începutul la 7 ore și jumătate seara. Se va juca „Talpa iadului“, comedie în 2 acte de N. Rădulescu-Niger și „Chinematograful“, comedie în 1 act de D. Boșca.

Tinerimea română din Domboș (Vălențendorf) invită la *Producțiunea corală-teatrală* urmată de joc, ce o va aranja Duminică după Bobotează, în 8/21 Ianuarie 1912 în școala gr.-or. din loc. Începutul la 7 ore seara. Se vor juca și piesele teatrale „Așa a fost să fie“ de A. Tințariu și „Florin și Florica“ de Alexandri.

Cărți și reviste.

Praktisches Lehrbuch der rumänischer Sprache zum Selbstunterricht für Anfänger, welche die Sprache in kurzer Zeit möglichst gut erlernen wollen. (Carte practică pentru învățarea limbii române făcută pentru începători, cari vreau să învețe limba singuri, în timp scurt și cât mai bine). De Teofil Wechsler. Ediția a patra. Viena. Librăria editoare A. Hartleben. Prețul 2 cor. 20 bani.

De câteva ori ni s'au făcut întrebare de unii cetitori ai noștri, unde s'ar găsi o carte bună pentru Germani, cari ar vrea să învețe românește. Iată o carte bună, a dlui T. Wechsler. Cu multă ușurință introduce pe străin în cunoștința limbii române, arătându-i, fără să-l îngreuneze, regulile gramaticale în legătură nu cu deprinderi seci, ci tot cu bucurii, cari privesc viața românească, așa că celce învață limba noastră din cartea aceasta are la urmă un folos îndoit: cunoașterea limbii și cunoașterea poporul, care vorbește această limbă. De altminteri textul poate interesa chiar și pe Români, așa e de bine ales. Dovadă de bun simț mai dă autorul și în introducere, care cuprinde istoria poporului nostru, căci nu s'a luat după minciunile autorilor jidano-maghiari și sași, cari susțin, împotriva documentelor în ființă, că noi am fi venit aici (pe sub pământ?) după celelalte popoare conlocuitoare. — O dovadă despre bunătatea cărții mai e și faptul, că s'a tipărit până acum de patru ori. O recomandăm cu tot dinadinsul.

La ediția a cincia sperăm, că autorul va întrebuiți ortografia cea nouă a Academiei Române, cu mult mai simplă și mai ușoară ca cea veche.

A apărut Nr. 1, anul al 7-lea, din revista „Ramuri“ cu următorul sumar: N. Iorga: Câteva rânduri de răspuns. St. O. Iosif: Unui tânăr (poezie). C. Ș. Făgețel: După șase ani. D. N. Ciotori: Un vis. Victor Estimiu: „Rapsodii“, apoteoză într'un act. D. Tomescu: Societatea Scriitorilor Români. G. Ranetti: Cântărețul desprețuit (fabulă). I. U. Soricu: Noapte sfântă (poezie). Caton Theodorian: Expozițiile de pictură N. Dărăscu. Oreste: În noaptea Crăciunului (poezie). L. Rebreanu: Novelli. Petroniu: Cronică Teatrală. Cronică: Revista „Ramuri“, „Flacăra“, dl Tartarin Lovinescu, „Viața Românească“, „Scene și Fantezii“, „Luceafărul“, „Tribuna și Românul“, „Apărarea Națională“. Bibliografii.

Comasaștia pe baza articolelor de lege VII și XXXIX din anul 1908. Pentru economi. Budapesta, 1912. Librăria Pallas. Prețul 1 coroață.

Sub titlul acesta a apărut acum de curând o carte de 100 de pagini, de foarte mare însemnătate nu numai pentru cei din fruntea comunelor și pentru geometri (măsurători de pământ), dar și pentru toți plugarii, a căror moșie e vorba să se comasazeze. După ce arată foloasele comasașției, autorul ne spune, cum se cere comasaștia, când e îngăduită, ce lucrări pregătitoare trebuie făcute, cum să alegem geometri, la ce să se gândească proprietarii, când se fac pregătirile, cum se face prețuirea, cum se legalizează (întăresc) lucrările, introducerea în posesiune, cheltuielile comasașției, îndreptarea strămbătăților. Du-

pă cum vedem, cartea cuprinde tot ce trebuie să știe cei interesați, de aceea o și recomandăm tuturor.

Nr. 704 al „Bibliotecel pentru toți“ cuprinde „Rhea Silvia“, piesă în 4 acte de N. Scurtescu. Deși scrisă acum treizeci de ani a trecut neluată în seamă, până acum, când direcția Teatrului Național a făcut frumosul gest de a deschide stagiunea actuală cu această lucrare. Critica și presa au fost unanime în a recunoaște calitățile piesei și sinceritatea simțirii adevărate a celui ce a scris-o.

Indemnăm cu tot dinadinsul pe toți iubitorii frumosului de a-și procura această broșură care pentru suma de 30 de bani cuprinde într'un tipar îngrijit ediția acestei lucrări, revăzută după textul tipărit de autor în 1877.

A se cere la Librăria editoare Leon Alcalaș, București. Catalogul complet al acestei Biblioteci care cuprinde preste 700 volume bine alese d'ale literaturii Române și străine.

Terminul pentru deslegarea gălțorilor, publicate în numărul de Crăciun, expiră acum în Duminică aceasta. În săptămâna viitoare se va face sortarea, iar în numărul viitor se va publica rezultatul. Observăm însă — pentru lămurirea acelor cari n'au celit cu atenție rândurile dela sfârșitul gălțorilor, — că nu fiecare, ce va fi deslegat bine gălțorile va căpăta desigur un premiu. Lucrul stă astfel: Numele, celor ce au deslegat bine gălțorile, se trag la sorți ca la loterie. Iar cele dintâiu 10 nume vor primi premiile. Primul nume capătă premiul întâiu, al doilea nume, ce se va trage, capătă al doilea premiu etc. Iar numele tuturor, cari le-au deslegat bine, se vor publica în foaie. Ce e drept ne-au venit o mare mulțime de deslegări bune, — sunt mai multe sute, — astfel că poate vom înmulți numărul premiilor, ca astfel să capete mai mulți o amintire oare care dela deslegarea acestor gălțori, cari pentru mulți — după cum ni-se scrie — au fost o distracție foarte potrivită pe sărbători.

A apărut

Călimdarul Poporului pe 1912.

Anul acesta dovedește și mai mult ca în trecut, că „Călimdarul Poporului“ este cel mai bun, cel mai bogat, cel mai frumos și cel mai bine îngrijit dintre toate călimdarele noastre. Preste 50 de icoane alese și frumoase, de-ale bărbăților noștri frunțași, porturi, icoane dela serbările jubilarie ale Asociașionii, împodobesc paginile lui. O icoană mare, colorată, care poate fi podoaba oricărei case românești, ne arată pe toți președinții, cari au fost în fruntea Asociașionii noastre. Mai cuprinde Călimdarul nostru două icoane, de cari nu s'au mai văzut la noi: porturi românești, de bărbat și femeie, de pe la anul 1650. Sunt după niște fotografii a-nume făcute de pe o carte tipărită acum 250 de ani.

Ce privește celalalt cuprins al lui, am avut grije să facem din Călimdarul Poporului o carte de folos, pe care oricine să o păstreze cu drag și după ce i-a trecut anul. Văzând spre marea noastră bucurie, că poporul nostru nu se mai mulțumește cu un călimdar sec de câteva pagini, am dat o bogată materie pentru învățatură și petrecere.

În anul acesta, pe lângă partea calendaristică obișnuită, am refăcut partea de presă și telegraf astfel, încât oricine să se poată lumina numai decât, când are trebuință de sfat în privința aceasta.

Lista târgurilor încă am îndreptat-o astfel, încât oricine poate găsi numai decât târgurile de cari se interesează. Sunt făcute atât după luni, cât și după comune. Târgurile după comune poartă și însemnarea târgurilor de vite cornute, de oi, de porci și de cai, cum n'au mai fost până acum.

Poezii frumoase de domnia O. Goga (Doina), I. U. Soricu (Doina), V. Eftimiu (Traian și Decebal), o mulțime de poezii populare, glume, sfaturi, pilde, cugetări, vorbe înțelepte împesărează paginile. Frumoasă e poezia *La horă* de colaboratoarea noastră, doamna Maria din Ocna, precum și *Cântecul Țăranului*. Dăm și o anecdotă nouă de T. Speranță.

Istoria unui pocăit de părintele I. Agârbiceanu va lumina pe mulți despre prefăcătoria așa numiților pocăiți, acești păpădași de legea noastră strămoșească. Dintre bucăți mai amintim: *Asociațiunea*, *Aurel Vlaicu*, *Dr. Iullu Maniu*, *Iacob Mădărașan* (cu fotografiile lor), o povestire *Președinții Asociațiunii*, biografia d-lor *Cosma*, *Andrieu Bârseanu*, *Vasile Sucu*, frumoasă *Voia Domnului* de Mihail Sadoveanu, *Otrava beuturii*, *Scoala de industrie* din Sibiu cu mai multe chipuri.

O bucurie și folos mare va pricinui cetitorilor călindarului *Advocatul popular*, în care dăm pe aproape 14 pagini sfaturi amănunțite

despre moșteniri și testamente

(Averea câștigată în tovărășie, Comunitatea averii, Zestrea, Dreptul de moștenire, Dreptul de moștenire al femeii, Desmoștenirea, Testamentul, Testamentul scris, Testamentul cu graiu viu, Revocarea (nimicirea) testamentului, Împărțea, Primirea moștenirii).

O poveste frumoasă despre *Istoria neamului omenesc* urmează unui articol plin de sfaturi despre *Apărarea pomilor de omizi*.

Și'n anul acesta *Răvașul nostru* dă pe 34 pagini întreaga istorie culturală, politică și economică a neamului nostru în anul trecut, fără de-a uită de întâmplările mai însemnate din străinătate.

Dl *Petrea Dascălul* dă versuri drăguțe pentru icoanele de porturi românești cuprinse în Călindar. La sfârșitul Călindarului dl *Petru O. Orlășanu* își face *Răvașul său în versuri*.

Mulți s'au adunat anul acesta, ca să dea un adevărat *Călindar al Poporului*. Cetiți-l și vă veți convinge!

Călindarul e mult mai mare ca anul trecut. Cuprinde numai literatură de citit peste 200 de pagini, iar cu celelalte publicațiuni se urcă la 350 de pagini. Prețul lui este însă tot cel vechiu, de 20 cr. (40 bani) exemplarul, iar 5 bani pentru porto postal.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 20 cruceri bucata, mai capătă două călindare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de postă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 14 cr. (28 bani), dela 50 bu-

căți în sus cu 12 cr. (24 bani) unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceea, cari voesc să capete călindare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comanda dela 30 exemplare în sus se trimite și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela postă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Călindare nevândute se primesc înapoi până la 15 Februarie n. 1912. Dar trebuiesc trimise plătite de postă, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călindare să se adreseze la administrația „Foi Poporului”. La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călindare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călindarul: cu 14 cr. acelor cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 15 cr. acelor cari comandă mai puține de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătît.

Poșta Redacției.

Celorce comandă „Călindarul Poporului” lo atragem atențiunea, ca să cetească bine condițiunile de vânzare dela pagina 10 a foii. Numai pe lângă acele condiții putem trimite călindare. Aci amintim din nou, că mai puțin de 10 exemplare nu putem trimite, decât dacă sunt plătite înainte, altcum costă prea mult poșta. Do pildă: unul, două sau până la 5 călindare, plătite înainte, se pot trimite pe poșta cu maroc de 5 bani pentru fiecare exemplar. Dela 5 exemplare în sus trebuie făcut pachet. Iar pentru pachete dela 1—5 chilo costă poșta 72 bani. Sau dacă cero cineva unul sau două călindare, ca să le plătească când le scoate dela poșta, încă trebuie făcut pachet. Acesta costă — până la 1 chilo — 55 bani, aproape cât și călindarele.

Aron Vintilă, America. Abonamentele primum cu mulțumită. Urmează scrisoare în afacerea numită.

Nicolae Ganca în Pojorta. Am citit cu plăcere scrisoarea D. Tale, din care se vede că ești prețui bino cartea. Cu să vadă și alții, cum se străduiesc a ceti unii oameni de-ai noștri, dăm aci o parte a scrisorii Dumitale: „Eu sunt abonat numai din anul trecut, dar sunt foarte tare mulțumit, că D-Voastră lucrați la deșteptarea poporului dela zate. De aceea mă voiu sili a lăși foaia cât mai mult, deși suntem o comunită mică, abia de 60 familii, 10 înși suntem abonați la „Foaia Poporului” și sperez a fi și mai mulți pe viitor”.

Demian Anca în F. Pentru un astfel de călindar scrie la v'ro tipografie de-ale bisericilor noastre în Sibiu sau Blaj.

E. T. D. în B. Regretăm, dar nu se poate publica. Poate altcova vre-odată.

S. Am primit scrisoarea din 2/15 Ian. și credem toate cele scrise. Dar cu toate acestea, noi nu putem apăra pe cineva, dacă nu poate dovedi cele scrise. De aceea e bine, dacă acela, care scrie, se cugetă asupra lucrului și pe față și pe dos. Că D-Ta te superi pentru așa ceva, nu și putem ajuta.

Ferihaz. Cele trimise pentru Anul nou, nu se pot publica de loc. Mai cu seamă, că sunt scrise și grosav de înturecat.

A. F. în Agârbicu. Se va lua notiță într'unul din numerele viitoare.

I. P. M. în C. Una se publică, cealaltă nu știm, dacă îi vom mai putea face loc pe numărul viitor, fiind cam târziu.

C. P. Cine nu subscrie, cu numele adevărat, ce trimite la foaie, — nu se publică, fie bun, fie rău.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Ediția și tiparul „Tipografia Poporului”.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

- 7 Ianuarie: Buza, Jimborul mare, Sarmașul mare.
- 8 Ianuarie: Bașon, Silvașul de sus.
- 9 Ianuarie: Baia mare, Cal.
- 10 Ianuarie: Luna.
- 11 Ianuarie: Miheș.
- 12 Ianuarie: Aiud, Brețcu, Caranse-
- 13 Ianuarie: Bercaș.
- 14 Ianuarie: Bateș, Buziaș, Ibașfalău.
- 15 Ianuarie: Birchis, Hodoș, Micăsasa, Vârșeț.
- 16 Ianuarie: Canija mare, Chirpăr, Goroslăul de pe Someș, Sebeșul săseș, Zam.
- 19 Ianuarie: Proștea mare, Sângeorgiul-săseș, Teaca.
- 20 Ianuarie: Pecica-română (com. Arad).
- 21 Ianuarie: Barot, Cătina, Eted, Gherla, Ghierghio-Ditru, Ghiriș, Nocrichiu, Prejmăr, Șintereag.

„FOAIA POPORULUI”

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cererea ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

Lăști deci „Foaia Poporului” peste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Loc deschis.

Raport dela Institutul de moașe din Agrar: Apa amară naturală **Franz Josef** s'a ordonat de multe ori femeilor după naștere, pe lângă cel mai bun succes. Rezultatul a fost totdeauna, că apa amară naturală Franz Josef s'a constatat ca un purgativ excelent în **săptămânile după naștere**. Se capătă în toate apotecile și drogeriile.

Concurs.

Societatea de conzum și valorizare din Telciu (Comitatul Bistrița Năsăud), cu termenul de 30 Ianuarie a. c. st. n. publică concurs pentru ocuparea unui **post de boltaș** (bolt kezelő).

Dela concurent să recore: să fie creștin, să depună o cauțiune de 1500—2000 cor. în bani (sau realități prima loco prenotată), să poseadă limba română și maghiară în vorbire și scriere, și să poată de sine conduce agendele prăvălie.

Emolumentele sunt: 60 (șasăzeci) coroane lunar, quartir în natură și 20% din suma de circulare.

Diracțiunea.

De vânzare

este o **trăsură** de 2 cai eventual și de un cal și o mașină de tăiat paie. A se adresa în Sibiu, strada Șaguna Nr. 27. 414 1—3

417 1—1

Anunț.

Este a se da cu arândă (ori după învoială și a se vinde): un loc cu casă, boltă și grădini, potrivit pentru un meșeriaș, mai ales un argășitor de piei. Casa are și licență pentru pielari. Tre cere foarte mare în opinci. Sunt 7 târguri mari de țară și târg de săptămână. Inprejurimea e toată română. Arândarea sau vânzarea se face din mână liberă. Cei interesați să adreseze scrisorile la „00” Zam, (Hunyaalmegye) *Post restante*.

La librăria

W. KRAFFT, în Sibiu

a sosit un nou transport din Calindarul

„Lumea Ilustrată“

pe anul 1912.

Ori cine va vedea acest Calindrar, va constata că e cel mai frumos și interesant din toate câte există. Cine nu vrea să rămăie fără acest Calindrar excepțional de interesant, să se grăbească să-l cumpere. 419 1-8

Două calfe

se caută pentru un atelier de lustruit haine (se calcă cu electrică). Pot fi și fete, numai să-și priceapă bine meseria. Plată bună. A se adresa la **Nicolae Țintea**, atelier de lustruit și călcat haine, **Ocna-Sibiului** (Vizakna). 410 1-5

Doi învățăcei

se primesc imediat, în prăvălia mea de fer și cărțuri micute. De la competenți să recerș să sibă și o școală mai bună și să fie din familie bună. Donitorii să se adreseze la firma **Const. Ch. Bolog, Câmpeni** (Topânsalva). 413 1-2

Sănătoasă

rămăie orice curte în care la nutreământ se folosesc **MASTIN**. Până astăzi în jocul de îngrășare a lui Dr. v. Trakoczky este primul. Produce animale sănătoase, grele și frumoase. Se capătă în orice prăvălie sau prin direct de la producător: **Apotecar Trakoczky în Laibach, Austria** 6 pachete Cor. 8.50 franco.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 16 Ianuarie st. n.:

Grâu	Cor. 17,— până 18,20	de hectolitru
Orz	10,20	„ „
Orz	0,—	7,—
Secară	10,—	11,—
Secară	0,—	8,50
Secară Nr. 8	85,60	86,80 la 100 căr.
„ „ 4	86,80	88,00
„ „ 6	84,50	84,60
Secară	170,—	174,—
Secară de porc	170,—	174,—
Secară brut	54,—	62,—
Secară de lămâie	80,—	86,—
Secară de lămâie topit	95,—	100,—
Secară	68,—	64,—
Secară	4,80	7,—
Secară de foc nepălită	8,—	9,— la mot. căl.
Secară plătita	7,—	7,60
Secară rafinat	2,25	— la litru
Secară ordinar	2,18	2,0
Secară de vită pentru împ. Cor. 1,40 până 2,—		la chilo
„ „ triplă	1,80	2,—
„ „ „	1,20	2,—
„ „ porc	1,20	1,60
Secară 10 bucăți	—,88	1,—
Secară pitar de măt	—	—
Secară de cal	—,80	1,20

În BUDAPESTA în 17 Ianuarie st. n.:

Grâu de Tisa 78 chilo Cor. 11,47 până 11,67	la 50 chilo
„ „ 79	11,55 11,32
„ „ 80	11,72 11,56
Secară	9,10 10,17
Orz	9,20 9,70
Orz	9,50 9,90
Secară nou	9,55 8,60
Secară de porc Cor. 172,— până 178,—	la 100 chilo
Secară	148,— 168,—
Secară de lămâie C. 146,— până 190,—	la 100 chilo
Secară	116,— 146,—
Fond la băncă pentru untură C. 1,60 până 1,67	la chilo
carne	1,60 1,80
Vită	—

Prețul banilor în 17 Ianuarie n.

Sibiu	Cor. 11,27	11,37
100 Lei, hârtie	94,70	95,10
100 Lei, argint	98,—	94,70
100 marci, aur	21,45	21,65
1 fant. perlingi englezești	23,88	24,10
100 marci, aur	117,45	117,90
100 hârtie	117,45	117,90
100 hârtie	19,18	19,14
100 hârtie rusești, hârtie	253,—	254,50
100 hârtie	242,—	245,—

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 189.

Postapocasa ung. 27,540.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PĂRTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

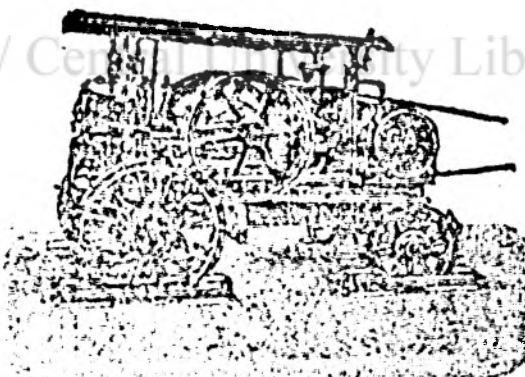
Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

Original ADAM, locomobile patentate pentru benzin.

Dela 1 până la 20 puteri de cai, pentru mânărea mașinilor de îmblățit și atelul de mașini economice.

Motoare stabile dela 1—100 puteri de cai, pentru mori, fabrici și tot felul de întreprinderi. Cea mai înaltă putere, absolut sigur, fără pericol și fără miros. Speea de 3 până la 4 fileri pe o oră de putere de cal. Motoare mici pentru mânărea mașinilor cari se folosesc la pregătirea diferitelor nutrețuri și pumpe de apă se vând foarte ieftin.

Ardere totală, nici o nocurătenie, liber de fum și miros!

Condiții de plată foarte avantajoase. Cea mai mare garanție! Catalog frumos ilustrat gratis și franco.

GERHARD ADAM, fabrică de motoare, Wien IX/3.

Reprezentanță generală pentru Transilvania și România:

Ioan Schieb, Sibiu, Hotel Bonfert.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții (comitatul Sibiu).

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală cât și la filială din Alba-Iulia cu 5%.

Pentru depuneri dela 5000 cor. în sus cu termen de abdicere mai lung solvește la filială 5 1/2% interese iar la centrală dela 10,000 cor. în sus în aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală cât și la filială acordă **împrumuturi pe cambii, pe ipotecă** replătitibilă în rate, pe obligațiuni cu cavenți, **credite de cont-curent** cu asigurare **hipotecară** sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile. 314 7-10

Mijlocește **cumpărări, vânzări, arândări și parțelări de realități**, sprăinește înființarea de întreprinderi și **tovărășii**, îndeplinește tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt.

Filiala din Alba-Iulia s'a înactivat cu 1 Octombrie a. c. Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1 (Alvinczi utca 1 szám) lângă firma **Misselbacher**. **Direcțiunea.**

Biblioteca „Foi Poporului“.

Din Biblioteca „Foi Poporului“ au apărut până acum următorii numeri:

- Nr. 1. Nichita Balica, povestire istorică de Silvestru Moldovan și Movila lui Burcel, de V. Alexandri. Ediția III.
 - Nr. 2. Doine și strigături, culese și întocmite de Nicolae Regman. Ediția III.
 - Nr. 3. Găsitul, poveste de Emil V. Degan și Punga cu noroc și căciula fermecată, povestire orientală prelucrată de Silvestru Moldovan. Ediția III.
 - Nr. 4. Pomăritul, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca, inv. Ediția II.
 - Nr. 5. Ulisse, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan.
 - Nr. 6. Rîs și veselie, anecdote și glume. Ediția III.
 - Nr. 7. Găcituri, de Isidor Dopp, inv. Cu un adnex: Glume. Ediția II.
 - Nr. 8. Edip, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de Silvestru Moldovan.
 - Nr. 9. Poezii populare și povești, greble și netezite și la lume împărțite, de Parteniu Giurgescu.
- Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru poștă este a se trimite 5 bani deosebit de fiecare carte (număr).
Alte numere în pregătire.

Magazinul de făină

n lui

Petru Moga

SIBIIU, strada Gușteritei Nr. 81
(grup de gară)

și
SIBIIU, strada Sării Nr. 23.

recomandă pe sfintolo mărțători

Făină foarte bună și mai ieftină ca oriunde.

Vînd și cu sacul comercianților, pe lângă preț redus.

Rugându-mă de cercetare, semnez

Cu toată stima

PETRU MOGA

franzelar și negustor de făină.

Vinuri de masă escelente,

cu 56 și 60 fileri la cumpărare
pe cel puțin 50 litre oferă negustoria
de vinuri

JOSEF SCHULTE

Sibiu, strada Urezului 20.

344 10-24 Milanoane
solosec contra

TUSEI

răgușelei, catarului, sîgușelei,
tarului bronșial și de gît

Caramelle de piept

cu
Kaiser „Tral brass“

6050

atestată dela medici și privați,
întărite prin notarul public,
garant-ază succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.
1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.
Se capătă în toate apotecile, drogueriile și
privățiile de coloniale mai de frunte.

„AJUTORUL“, societate pe acții Filiala Mediaș

Aducem la cunoștința Onoratului public, că „AJUTORUL“, societate pe acții din Șeica-mare, a deschis cu începutul lunii Noemvrie 1911

O filială în Mediaș

care se ocupă cu tot felul de afaceri de bancă. În special:

1. Primește depuneri spre fructificare, după care plătește interese:

dela Coroane	1— 500	5%
" "	500—1000	5½%
" "	1000 în sus	6%

fără nici o detragere, solvind și darea după interese.

2. Acoardă împrumuturi: pe obligațiuni cu cavenți, pe cambii, lombard, hipotecă, cu interese de 7—8%.

Filiala „Ajutorul“ din Mediaș își are localul în vila G. Morscher din Piața mică.

Rugăm pe cei interesați, ca în afacerile de bancă ce le vor avea să se adreseze cu toată încrederea, asigurându-i de serviciu prompt și culant.

„AJUTORUL“, soc. pe acții
Filiala Mediaș

845 11—10

Serviciu solid, prompt și conștientos.

PRIMA FABRICĂ

transilvană ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel și lăcătușerie de artă și construcție

instalată cu forță electrică 11 27—30

E. PURECE, Sibiu—Nagyszeben
Strada Faurului (Schmidgasse) Nr. 19.

Cataloage de prețuri gratis și franco.

Prețuri moderate.

Prima referințe.

In America unioul Depozit de cărți românești este Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 88—

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramofone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceasornice de tot felul, gluvaerice, mașini de scris, preparații farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijloace și trimiteră de abonamente pentru „Foaia Poporului“.

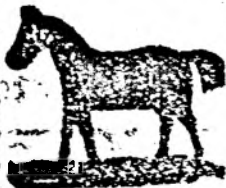
Dela „Biblioteca Română“ se poate comanda și „Călimarul Poporului“ pe 1912.

Atelier de curelărie, șelărie și cofetărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cîsnădiei 45. SIBIIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vînat, sport și volaj, poclăzi și procovășuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vîrzobi) permanent în deposit. 62 27—

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

Nu uita

stimato cettor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cettit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cettit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribuți și D-Ta la răspândirea și lămurirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să-ți coste ceva mai mult.

Piese de teatru

de **Emanuil Suciu**

potrivite pentru a fi reprezentate la sate:

- „Nunta Țiganului“ comedie originală într-un act, scrisă în versuri, prețul 60 fl.
- „Au plecat la țară“ dialog comio 30 fl.
- „Țiganul în cărușă“ dialog comio scris în versuri ediția a III a 20 fl.
- „Țiganul cântă“ comedie originală într-un act, scrisă în versuri ediția a III a prețul 30 fl.

Să pot procura dela „TIPOGRAFIA POPORULUI“ din Sibiu precum și dela autor în Magareiu u. p. Bükös (N. Küküllö vm.) trimiteți prețul înainte, plus 5 fl. pentru poșta după un exemplar.

Moșie de arândat.

Subsemnatul am pehotarul comunei *Dăla-română* o moșie de peste 105 jugăre catastrale, pe care voiesc a o arânda acum îndată. Moșia aduce un venit anual peste 12.000 cor.

Doritorii de a lua în arândă această moșie să se adreseze la Simion Ispas în Dăla-română (Oláhfalva).

Mare alegere în

vinuri albe și roșii

Prețuri moderate.

Că vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. J. kel

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

Ludovic Herencz.

CROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stofe de toamnă și iarnă în mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglan“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Mașina de cusut din recolul al 20-lea.

Cumpărați din prăvălii numai dela firma noastră și dela agenturi.

SINGER Co. mașină de cusut societate pe acții.

La cerere primim ori cine gratis un catalog despre instruirea cusutului pe albituri.

Prima condiție de penșită este de a folosi material solid.

„Mugurul“ — Insoțire economică **Ellenbetopol** (Erzsébetváros K-s-Küküllö vm).

ALTOI DE VIIE

Calitate distinsă pe lângă cele mai moderate prețuri. Soțiri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la

Insoțirea economică **„Mugurul“** **Ellenbetopol** **Erzsébetváros**

Material disponibil în altoi peste **trei (3) milioane.**

Școlile noastre de altoi n-au fost atincate de peronosporă. Altoii sunt dezvoltăți la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată. La cerere prețuri și instrucțiuni gratis și franco.

Români, sprîjiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele.

Români resalantăți-vă vinile cu altoi dela firmă Română.

Români, Trăițiți băștii la cursul practic de altoit.

Aulen!

Aturata de mîă mîă laucă.

La tuză, răzucă și intrucăre apă și apă

Pastilele de pietri ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică poșta de mîncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 20 fl.

Depoul central:

farmacia „La palat“

Budapest, VI., Váci körut 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger mîă scăpăre încă.

În Sibiu se poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rumenier, Karl Piasel, August Teutsch.

În Sebeș la Wilhelm Lederhülger și Ludvig Binder.

185 17

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căntată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 42—

REGISTRIERTE SCHUTZMARKE

Că berea noastră e foarte căntată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Casa

din Sibiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 42, împreună cu localul de cărmă, e de vânzare. Informații se dau acolo.

500 Coroane

plătesc celui-**ce** ar mai oăpăta vre-odată dureri

de dinți ori îi va miroși gura după-**ce** va folosi apa de dinți a lui Bartula, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bartula-Winkler Viena 19 I. Sommergasse 1. In Sibiu: 2) farmaciile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Jenei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Debet-săsose, farmacia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Si se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartula. Denunțări de falsificare vor fi bine primite. La locurile unde nu s-a poate căpăta, trimit sticle cu 5 cor. 80 fl. franco 56 20 -

ATENȚIUNE

50,000 pârcehi de ghetel
4 pârcehi de ghetel numai pentru Cor. 750.

Pentru înlocuirea de plată a mai multor fabrici vând; am fost înșărcinat a vinde o mare cantitate de ghetel adânc sub prețul de fabricare. De aceea cu puțină oră și cu 2 pârcehi de ghetel cu șinează pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galbene, cu căpă, cu talpa blănită tare cu caie, fasonul cel mai nou, foarte elegant. Mărima după măsură. Toate 4 pârcehile costă numai Cor. 650. Se potedeza cu rambursă. 12 18 -

G. GRONER, export de ghetel, Cracovia Nr. 193.
Schimbul e admis și banii return.

Viță oțoite de vie

la vintare conștiențioasă, recunoscută la (1907 11-) **PARA** muncagă

Port-ultoi americani

deplin dezvoltate și crescute la teren de lucru.

Vițe nobile europene,

de cea mai bună soiuri de vin și de alegoră și pentru stragati de masă

oferă cu prețuri moderate

Prima pepinieră vișcolă ardeleană alui

Mihail Ambrosi

in Medias (Medgyes Nagyköküllőmegye).

Priletinul vilorului, catalog al soiurilor și prețurilor se trimite la cerere și cu gratis și franco. Fiecare cărui comandă se alătură instrucțiune ilustrată pentru plantare și îngrijirea vilor nouă.

Nu-i reclamă, — ci fapt împlinit

că

prin consumul cel mare

mă află in plăcuta poziție, ca

dela 1 Ianuarie până la 15 Februarie 1912

să las 10% din preț tuturor mușterilor-me, cari cumpără haine de iarnă.

Prețuri fixe dar foarte ieftine!

Cu toată stima

Warenhaus Grünberger
SIBIU, strada Cisnădiei

Institutul de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

RECOMANDĂ

Strada Cisnădiei 5.

60 14

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă prețul recunoscut de cele mai estime, și in cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910 K 5.003.540 78
Capitalul nelgurate pe viață 4.834.801-12
achitate 4.571.035-31

Starea asigurărilor cu (loc K 110.830.992—
sfârșitul anului 1910 (viață) 11.020.200—
Fonduri de întărire și de rezervă 9.428.317—

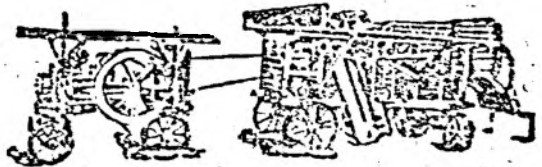
Prospecte in combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratis orice informații in birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile. Persoane versate in Acuisiții, cari au legături bune, se primesc in serviciul Institutului in condiții favorabile.

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* **Budapesta**, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek in Blansko. **NOU! NOU!** Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătut cu motor in timpul de lucru. Pentru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un manual.

Construcția cea mai nouă.

Vârtejuri de îmblătut și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea in formă de sac, prin ceea-**ce** cu ajutorul a 3—4 cai, foarte ușor se poate îmblăti.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spesele noastre, prin

ceea-**ce** cumpărătorii cruță provizurile agentului, ajung deci mai ieftin in posesia mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma **FRĂȚII GÖMÖRI**, au fost bine primite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preșiminar de spese se liferă mite la cerere gratis.

83 43—52

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobotul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.

Pământ de vânzare.

In Sibiu, strada Turnişorului se află de vânzare un pământ potrivit pentru zidit. A se adresa în Sibiu, Ziegelgasse Nr. 3.

Birou de Informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și mai, rezolvând toate obsesiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbești în persoană cu referențial cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlocii comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La avis aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Sprrijinți industria națională!

OPINCI

de ori ce calitate precum și piei întregi pentru opinci se află de vânzare la

Ioan Grecu 370 5-

măiestru pielar în Porcești (Verestorony).

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspundă pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere îndecesebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”.

Informații să dau și comande să primească la administrația FOAII POPORULUI.

Peste sărat

de tot soiul

precum și masline, țarama, icre, mărfuri coloniale, trimite cu

Prețurile cele mai ieftine

IOSEF HUTTMANN,

Telefon 437 **Brașov.** Telefon 437

Marcă de scutire „Anker”

Liniment. Capsici comp.,

(243 11-42) Inlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un lăc de casă valorat de mult, care să folosească de mult: zni ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și rețeli

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șatule cu marca de scutire „Anker” și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil. C. 1'40 și C. 2.— să capătă aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
: „Leul de aur” în Praga. :

Elisabethstrasse Nr. 5 neu.

La „Croitoria Universală”**I. PETRASCU**

Strada Cisnădiei Nr. 30. **SIBIU.** Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția Internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de iarnă și toamnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de țesături engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

— Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. —

Sprrijinți industria română!

102 P4-

Toate în lume se scumpesc!

pâinea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetele executate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma mare roșie”

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinească 181 86—

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lăsa păpușii buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Ocnol (Burgergasse) Nr. 7.

Casa proprie.

Dumineca deschis până în 10 ore înainte de amiază.

COMANDELE DIN AFARA NE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM.

Mobile ieftine și bune

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Strada Sării 37. **SIBIU (Nagyszeben) Salzgasse 37.**

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască să cercetească și să cumpere,

Marea expoziție

de tot felul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică.

Se atrage atențiunea asupra

Atelierului propriu de sculptură și taplărie de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipă la biserică nouă și veche. Orice comandă se efectuează prompt, conștient, pe lângă deplină garanție și cu prețurile cele mai moderate. 333 12—

Apelând la sprijinul On. public românesc, semnăm

Cu toată stima

Telefon Nr. 47

Petruțiu & Platz

Deschidere de franzelărie.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și a stimatei mele mușterii, că fost-a mea franzelărie din strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1 am strămutat-o în

Sibiu, strada Sării Nr. 23,

iar cu 15 Decembrie am deschis-o. Totodată aduc la cunoștință, că mi-am deschis deja și o filială în strada Gușterilor Nr. 81, unde se află făinuri din cele mai renumite moși cu vapor din Banat și Sibiu. Vând și lăferez deasemenea tot felul de pâine, franzele etc.

Rugând onoratul public pentru binevoitorul său sprijin, semnăm

Sibiu, în Decembrie 1911.

Cu toată stima

PETRU MOGA

380 6—